

ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ԳԼԽԱՒՈՐԱԾ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՍՕՐ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ԿԸ ՄԵԿՆԻ

ԵՐԵՎԱՆ, 2 (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ).- Յունաստանի պաշտպանության նախարար Ափոսթոլոս Աթանասիոս Յոխանովիչի հրահրած Հայաստանի պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսեանի գլխավորած պատուիրակությանը Երեքշաբթի օր (այսօր) Յունաստան կը մեկնի մասնակցելու համար 35-ի 7 Հոկտեմբերին կայանալիք «Տիֆենտրի Ինթերնեշնալ-2000» միջազգային 11րդ ցուցահանդեսին:

Այցելության շրջագիծին մէջ նախարար Սարգսեան հանդիպումներ կ'ունենայ իր յոյն պաշտօնակիցին եւ վիճակագրական բարձրագույն այլ պաշտօնատարներու հետ:

Հանդիպումներուն պիտի քննարկուին երկկողմանի վիճակագրական գործակցության առնչուող հարցեր:

ԼԱՀՈՒՏ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ԻՍՐԱՅԷԼԱՑԻ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ՎԱՅՐԱ ԳՈՒԹԻՒՆԸ

Նախագահ ԿՕՐ. Էմիլ Լահուտ երէկ դատաւարտեց պաղեստինցի ժողովուրդին դէմ իսրայէլի գործած վայրագ ջարդերը, նկատելի տալով, որ անոնք շարունակութիւնն են 1948-էն սկսեալ անոր գործած ոճիրներուն:

Զօր. Լահուտ կ'ընդունի Աւստրալիոյ դեսպանը:

րու եւ արգելքներու հիմնական պատասխանատուն իսրայէլն է:

Նախագահ Լահուտ երէկ ընդունեց Ելեւանուտի նախարար ժորժ Գըրմի, ժողովրդային Համագումարի նախագահ Քամայ Շաթիլայի, Աւստրալիոյ դեսպան Ճոն Ֆէնրսիի, Վատիկանի

մէջ Լիբանանի դեսպան Յուստ Աուի, նորընտիր Երեսփոխան Մոհամէտ Պըրժաուիի, Երեսփոխան Իպրահիմ Ամին Սայէտի, Ղովմի կուսակցութեան նախագահ Ալի Քանտոյի եւ բանակի գաղտնի սպասարկութեան տնօրէն ԿՕՐ. Ռեմուն Ապարի այցելութիւնները:

ՕԼՊԱՅԹ ԵՒ ՇԻՐԱՔ ԿԸ ՔՆՆԱԳԱՏԵՆ ՇԱՐՈՆԸ ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԻՍՐԱՅԷԼԱՑԻ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ ԲԱՍՈՒՄՆԵՐԸ ՆՈՐ ԶՈՏԵՐ ԿԸ ԽԼԵՆ

ՄՈՒՊԱՐԱՔ ԵՒ ԱՍԱՏ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՎԵՀԱԺՈՂՈՎԻ ՄԸ ԿՈՉ Կ'ԸՆԵՆ

Իսրայէլացի զինուորներ կը կրակեն...

Պաղեստինցիներուն եւ իսրայէլեան ուժերուն միջեւ ծայր տուած բախումները շարունակուեցան երէկ՝ 42-ի բարձրացնելով զոհերուն թիւը:

Իսրայէլեան ոստիկանութիւնը յայտնեց, որ ենթադրաբար պաղեստինցի վիճակներ սպաննած են հրեայ քաղաքային մը, Այսրորդանանի Պիտիա գիւղին մէջ: Հինգշաբթի օրուրէ ի վեր ծայր տուած բախումներուն ընթացքին առաջին քաղաքային հրեայ զոհը արձանագրուեցաւ երէկ: 42 զոհերուն 33 պաղեստինցիներ են, եօթը իսրայէլացի արաբներ, իսկ երկուքը՝ հրեաներ (սահմանապահ ոստիկան մը ու քաղաքային մը):

Մինչ բախումները կը շարունակուին, պաղեստինցի ու իսրայէլացի ղեկավարներ համաձայնեցան փորձեր կատարել դադարեցնելու համար արինահեղութիւնը: Ղեկավարներուն պատրաստակամութիւնն ու կամեցողութիւնը սակայն բաւարար չեն վերջ տալու համար բախումներուն, որովհետեւ դժուար է հանդարտեցնել կացութիւն մը, որ չափապակց լարուած է եւ զոհերուն թիւը՝ բարձր:

Ականատեսներ յայտնեցին, որ իսրայէլեան ապահովութեան ուժերն ու պաղեստինցիները երէկ բախում ունեցան Հեպրոնի մօտ գտնուող Պանի Անիմ գիւղին մէջ, ուր պաղեստինցի երեսուն ցուցարարներ վիրաւորուած են: Հեպրոնի մէջ վիրաւորուած էին երկու ուրիշներ:

Կապալի մէջ եւս բախումները սաստկացան երէկ: Պաղեստինցիներ ներխուժեցին իսրայէլեան վիճակագրական կեդրոն մը, ուր բախում ունեցան վիճակագրութեան կեդրոնը եւ այլեւս իսրայէլեան դրօշակը, յայտնեցին ականատեսներ: Անոնք աւելցուցին, որ բախումին մասնակցած են նաեւ պաղեստինցի ոստիկաններ, որոնք կը փորձէին հեռացնել քարեր նետող պաղեստինցի ցուցարարները, որոնցմէ մէկը սպաննուեցաւ:

Իսրայէլացիներն ու պաղեստինցիները վի-

Պաղեստինցիներ կը փորձեն պաշտպանուիլ:

րար կ'ամբաստանեն խոռվութիւնները հրահրելու յանցանքով: Խոռվութիւնները ծայր տուած էին անցեալ Հինգշաբթի օր, երբ Լիքուտ կուսակցութեան ղեկավար Արիէլ Շարոն Արեւելեան Երուսաղէմ այցելեց: Պաղեստինցիները կ'ըսեն, որ Շարոնի այցելութիւնը խոռվութիւնն ու լարուածութիւնն հրահրող արարք էր:

ՊԱՐԱՔ ԲԱՍՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՎԵՐՋ ՏՆՈՒ ԿՈՉ ԿՈՒՂՈՒ ԱՐԱՅԱԹԻ

Իսրայէլի վարչապետ Էհուտ Պարաք երէկ վերստին կոչ ուղղեց պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆատի, որ վերջ տայ արինայի բախումներուն: Պարաք խոստացաւ ամէն միջոցի դիմել խաղաղութիւնը վերահաստատելու համար: Պարաք ըսաւ նաեւ, որ իսրայէլ պատրաստ է հրասայլեր գործածելու, դադարեցնելու համար արինահեղութիւնը եւ պաշտպանելու համար իսրայէլի քաղաքացիները:

Իսրայէլացի վարչապետը աւելցուց, որ կիրակի գիշեր հեռաձայնային հաղորդակցութիւն մը ունեցած է Արաֆատի հետ: Երկու ղեկավարներուն հաղորդակցութեան արդիւնքը տակաւին յստակ չէ եւ դժուար անհաւանական կը նկատեն, որ Պարաքի կոչին շուտով ընդառաջեն պաղեստինցիները:

Պաղեստինցիները, իրենց կարգին կ'ըսեն, որ իրենք չեն մեղաւորուել, այլ՝ իսրայէլացիները, որոնք բանակը ուժի դիմած է անպէս պաղեստինցիներուն դէմ: Անոնք դիտել կու տան նաեւ, որ իսրայէլեան ուժերը չեն յարգած տաք բախումներու վայրերէն հեռանալու խոստումը: Պաղեստինցի պաշտօնատարներ կը յայտնեն նաեւ, որ ոստիկանութիւնը իր-կարեւոր կ'ընէ այդ վայրերէն հեռու պահելու համար ցուցարարները:

Իսրայէլի պաշտպանութեան փոխ նախարար Էֆրայիմ Մնէ պաղեստինցիները ամբաստանեց բախումները հրահրելու եւ նոյնիսկ կապմակերպելու յանցանքով: Ան աւելցուց, որ իսրայէլ պատրաստ է շարունակելու խաղաղութեան գործընթացը, բայց ո'չ այս լարուած մթնոլորտին մէջ: Ան շեշտեց, որ բախումները անմիջապէս պէտք է դադարին:

Միւս կողմէ, Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պիլ Բիլինթըն կոչ ուղղեց իսրայէլացիներուն ու պաղեստինցիներուն, որ անմիջապէս դադարեցնեն բախումները, որոնք 1996-էն ի վեր ամէնէն արինային կը նկատուին:

Արաֆատի խորհրդատու Նապիլ Ապու Ռուտայնա ըսաւ, որ հեռաձայնային հաղորդակցութեան ընթացքին, Բիլինթըն շեշտած է կարեւորութիւնը պաղեստինեալիսրայէլեան գործընթացին փրկութեան: Ռուտայնա աւելցուց, որ իսրայէլացիներն ու պաղեստինցիները հաւանութիւն տուին զօրավիճակ կանգնելու ամերիկեան Շար-ը՝ էջ 3

ՍՈՒՐԻԱ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ ԿԸ ՊԱՀԷ ՀԱՒԱՍԱՐԱԿՇՌՈՒԹԻՒՆԸ ՏԱՐԲԵՐ ՀԱՏՈՒԱԾՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ

ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ՍՈՒՊԱՐԱՐ

Սուրիոյ նախագահ Պաշար Ասատ երէկ յայտարարեց, որ Դամասկոս կը հետապնդէ արդար եւ ամբողջական խաղաղութիւն մը, որուն մաս կը կազմեն երեք կողմերու առաջին կողմը՝ Սուրիա-Լիբանանն է, երկրորդ կողմը՝ Իսրայէլն է եւ երրորդ կողմը՝ հովանաւոր երկիրը՝ Միացեալ Նահանգները:

Նախագահներ Ասատ եւ Մուպարաք մամլոյ ասուլիսի ընթացքին:

Սուրիացի յայտնեց, որ Սուրիա Լիբանանի մէջ կը պահէ հաւասարակշռութիւնը տարբեր հաստատուններու միջեւ, որպէսզի Լիբանանի կացութիւնը պահպանուի. ասիկա շատ կարեւոր է:

Նախագահ Ասատ ըսաւ, որ Սուրիա կը յարաբերի Լիբանանի հետ պետութեան մակարդակի վրայ եւ մանրամասնութիւններով չի վրայիլ: Ան կը պատասխանէր Լիբանանի մէջ սուրիական ուժերու վերադաստորոման վերաբերող հարցումի մը:

«Սուրիական ուժերու հեռացման գծով ազմուկը աւելի տեղեկատուական է» աւելցուց ան: (Ասուլիսին մասին նաեւ տեսնել պաղեստինցիներու եւ իսրայէլացի վիրաւորներու միջեւ բախումներու լուրին մէջ):

ԵՆՈՒԿՈՍՆԱԻՍ ԱՆԻՍ ԸՆԴԴԻՄԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԱՆՀՆԱԶԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ԱՐՇԱԻԸ ԱՆԴԱՄԱՆՈՒԾԵՑ ԲԱԶՄԱԹԻԻ ՔԱՂԱՔՆԵՐ

Սերպիոյ տարածքին երէկ քաղաքային անհնապան դուրսէն արշաւ մը ծայր տուաւ՝ եռկոսյալիոյ նախագահ Սլոպոտան Միլոշեւիչի ընդդիմադիրներուն պահանջով, որ ընդունարարներ ձմաւաւներ փակեցին, հանրապետութեան գործադուրի դիմեցին, դպրոցականներ մերժեցին դպրոց յաճախել: Սերպական բազմաթիւ քաղաքներ անդամալուծուեցան:

Պելկրատի մէջ կէսօրին արդէն հապարաւոր մարդիկ սկսած էին հաւաքուիլ մայ-

րաքաղաքին կեդրոնը: Ընդդիմադրութիւնը երկրի տարածքին ընդհանուր գործադուրի կոչ ուղղած է պարտադրելու համար Միլոշեւիչին, որ ընդունի, թէ իր թեկնածուն՝ Վոյսլայ Բոսթոնիցա, Սեպտեմբեր 24-ի նախագահական ընտրութիւններու առաջին հանգրուանին յաղթանակ ապահոված է:

Ընտրական պետական յանձնարարները կ'ըսէ, թէ Բոսթոնիցա քուէներու անհրաժեշտ 50 առ հարիւրը չէ

ապահոված, հետեւաբար ընտրութեանց երկրորդ հանգրուանի մը կայացումը հրահանգած է: Ընդդիմադրութիւնը կը յայտնէ, թէ պոլքթի պիտի ենթարկէ այդ ընտրութիւնները:

ՈՌՈՒՄՈՅ ԵՒ Մ. ՆԱՇԱԿՆԵՐՈՒ ԴԵՄ ՔՆՆԱԳԱՏՈՒԹԻՒՆԵՐ

Քոսթոնիցա երէկ Պելկրատի մէջ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին Մոսկուան անվրձնակալութեամբ եւ

Շար-ը՝ էջ 2

ՁԳԵՑԷ ՈՐ ՁԵՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆԸ ԵՐԱՋԷ ՁՍԵՆԸ

15 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԸ ՄԻՆՉԵՒ 15 ՆՈԿՏԵՄԲԵՐ ԳՆԵՑԷ

- Առանց կանխավճարի 12 ամսուան մասնավճարով եւ առանց տոկոսի:
- Առաջին մասնավճար 1 Դեկտ. 2000-ին:
- 2000-2001-ի Գոր հաւաքածոյ:

Ի 20ՐԹԷ Ե ՆԱԷ ՀՈՍԵՒԵՒԻ ՍՕՏ

Անթիլիաս 04-403173, Պատար 01-382772, Պոլրճ Կամուտ 01-265625,

tapirama Զգէ որ բնակարանը երազէ

Սարպա 09-636920, Թրիփոլի 06-441248:

COLLECTION 2000-2001

VUE & VIE

ԵՐԶԱՆԱԿ + ՏԵՆՈՂԱԿԱՆ ԱՊԱԿԻ 58.000 Լ.Ո.

ԵՐԶԱՆԱԿ + ՏԵՆՈՂԱԿԱՆ ԱՊԱԿԻ 78.000 Լ.Ո.

Zalka	Caravelle Center	ABC	Dbayeh
Verdun	Concorde Galleria	Abraj	Furn el Chebbak
Verdun	Dunes	Duty Free Shops	Beirut Airport

Չար-ը՝ էջ 2

ՏԵՏԵԱՆ ԱՅՑԵԼԵՑ ՀԸՍԻ

Երեսփոխան Արթուրյան Տետեան երկ կայե- լեց վարչապետ Սեյիմ Հըսի ապա յայտարարեց, որ Հըսի հետ քննարկած է ընդհանուր վարգա- ցումները: Ան նկատել տուա, որ տիրող հա- մայնքային ու դաւանական մթնոլորտը ոչ ռի նպաստաւոր է:

Երեսփոխան Տետեան ըսաւ, որ Հըսի նաե՛ յայտնած է իր ընդդիմութիւնը ազգային խորհրդ- դատողով մը գումարելու առաջարկին, որովհե- տե կայ խորհրդարան մը, որ պէտք է ստանձնէ իր ազգային եւ առաջնորդող դերը մանաւ հար- ցերու լուծման մէջ, գործակցաբար հանրապե- տութեան նախագահին ու կառավարութեան հետ:

«Արծարծած հարցերու շուրջ համակարծիք էինք, մանաւանդ ինչ կը վերաբերի համայնքա- յին դրութեան շնջումին, որ որոշումով չի կա- տարուիր այլ երկար տեւողութեամբ երթ մըն է, ըսաւ ան:

ՈՒԺԱՆԻԻԹԻ ԱՂԲԻԻՐՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ

Չրէյեկտրականութեան եւ քարիղի նախա- րար Սիւլէյման Թրապուլսի երկ բացումը կա- տարեց Էսքուայի կայմակերպած վերանորո- թուող ուժանիւթի աղբիւրներուն գործածու- թեան մասին գիտածողովը, որուն կը մասնակ- ցին արաբական ու շրջանային երկիրներէ եւ միջազգային կայմակերպութիւններու ներկա- յացուցիչներ եւ մասնագէտներ:

Իր խօսքին մէջ Թրապուլսի յայտնեց, որ Լի- բանան այժմ կ'արտադրէ 1400 մէկաուաթ, մինչ պահանջը գազաթնակետի պահերուն կը հասնի 1700 մէկաուաթի. ան յոյս յայտնեց, որ ապագա- յին կարգ մը ծրագիրներու շնորհիւ կարելի կ'ըլ- յայ արտադրել 2150 մէկաուաթ:

«2000 տարուան ընթացքին Լիբանան մէկ մի- լիառ ամերիկեան տոլարի վառելանիւթ ներա- ծած է», ըսաւ Թրապուլսի, նկատել տալով, որ Լիբանանի ելեկտրածին կայաններուն մեծ մա- րը վառելանիւթով կը բանի, որովհետեւ շուրջը բանող կայաններու արտադրութեան համեմա- տութիւնը չնչին է:

Նախարարը նաեւ նկատել տուաւ, որ Լիբա- նանի «պայծառ արեւու ժամեր»ուն թիւը շատ մեծ է, հետեւաբար անհրաժեշտ է օգտագործել այն առաւելութիւնը, որ արհեստագիտութեան շնորհիւ կարելի է վերածել ջերմութի կամ ելեկտրականութեան, ծանր բեռ մը թեթեւնե- լով ազգային տնտեսութեան ուսերէն եւ նպաս- տելով կենսոլորտին:

ԸՆԴՀԱՆՍՈՒՅԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ...

Շարունակուած Ա. Էջեց

Ուաշինկթընը անուղղակիօրէն Միլոշեւիչի դատին օժանդակելու յանձնարարներով ամբաս- տանեց:

Քոսթունիցա ըսաւ, թէ ռուսերը, որոնք առա- ջարկած են միջնորդել սակայն հակասական յայտարարութիւններ կատարած են, տակաւին չեն որոշած, թէ ի՞նչ պիտի ընեն:

Ան շեշտեց, որ ռուսերը «յստակ եւ շօշափելի կեցուածք չունին Եուկոսլաւիոյ կացութեան մա- սին»:

Ռուսիոյ նախագահ Վլադիմիր Փութին երկ կատարուող յայտարարութեան մը մէջ առաջարկ- կած է միջնորդել Միլոշեւիչի եւ Քոսթունիցայի միջեւ, անոնց ակնարկելով իրեն ընտրութեանց երկրորդ հանգրուանի թեկնածուներ:

Քոսթունիցա յստակ դարձուց, որ Հոկտեմբեր 8ին կայանալիք ռեւէն ընտրութիւն պօրիսի պիտի նկատուի:

Միւս կողմէ, ան ըսաւ, որ Միացեալ Նահանգ- ներ օգնած են, որ նախագահական ընտրու- թիւները Միլոշեւիչի համար գոյատեւման հարց ըլլան, պնդելով, որ ան պէտք է դատուի ՄԱԿի մէկ ատենանին մէջ՝ պատերազմական ռճիրներու յանցանքով:

«Խորքին մէջ, ամերիկեան ներկայ վարչա- կարգին կարգ մը անձնատրուութիւններուն հա- մար Միլոշեւիչի պարագան կենաց - մահու հարց կրնայ ըլլայ», յայտնեց ան, ակնարկելով Ուաշինկթընի վճռակամութեան՝ Միլոշեւիչը իշ- խանութեան հեռացնելու նախքան ամերիկե- ան նախագահական ընտրութիւններու կայա- ցումը:

Ընդդիմադրութեան թեկնածուն ըսաւ, որ Մերպիոյ տարածքին ծայր տուած բողոքի ցոյ- ցերը շատ աւելի ազդու են քան 1996ի տեղական ընտրութիւններէն ետք տեղի ունեցած ցոյցերը:

ԵՆԿԿԻ ԿՈՉԸ

Միւս կողմէ, ԵՄԿԿ երկ կողմ ուղղեց բոլոր եուկոսլաւներուն՝ ընդունելու ընդդիմադրու- թեան այն հաւաստիքը, թէ ընտրութիւններէն

ՀԸՍ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆՏԱՆԻՔԵՆ ԿԸ ՊԱՇՏՆՈՒՄ ԾՆՁԵԼ ԽՈՐԱՅԵԼԻ ԿՐԱՅ

Պէյրութի Ամերիկեան համալսարանի Գախագահը այցելեց Հըսի:

Վարչապետ Սեյիմ Հըսի երկ դիտել տուաւ, որ Այսրորդա- նանի եւ Կապաի դէպ- քերը այնքան վտան- գաւոր են, որ անհրա- ժեշտ է արաբական միացեալ կեցուածքով դիմագրաւել այս վար- գացումները եւ ճշուն մասնագէտներու միջազգային ընտանիքին վրայ, որպէսզի Խորալէի պարտադրէ վերջ դնել այս ջարդին:

Հըս կողմ ուղղեց գու- մարելու արաբական արտակարգ վեհաժո- ղով մը, քննարկելու համար այս վարգա- ցումները:

«Լրատու միջոցնե- րու հաղորդած այն պատկերը, ուր պա- ղեստինցի մանուկ մը կը նահատակուի իր հօր գրկին մէջ, արիւ- նով գրուած ու աշ- խարհի խիղճին ուղ- ղուած պատգամ մըն է, որպէսզի այդ խիղճը արթնայ եւ դատա- պարտէ Խորալէի կող- մէ Պաղեստինի երե- խաներուն, կիներուն, ծերունիներուն՝ եւ անմեղներուն դէմ գործուած ռճիրները», ըսաւ վարչապետը:

Հըս երկ ընդհա- նուր վարգացումները քննարկեց փոսթ հե- ռագրատան նախա- րար Իսմաիլ Նասմանի հետ, ապա ընդունեց վերաշինութեան եւ Բարգաւաճման Խոր- հուրդի նախագահ Մահմուտ Օսմանի, Պէյրութի Ամերիկեան համալսարանի նա- խագահ Ճոն Ուոլթըր- պրիի եւ այլ անձնա- տրուութիւններու այցե- յութիւնները:

ՊԵՐՐԻ Խորհրդարանի նա-

խագահ Նեպիի Պրրի արաբական կառավա- ղով մը, քննարկելու համար այս վարգա- ցումները:

«Խորալէի արաբե- րու դէմ գործած ռճի- րներուն առնչութեամբ ճշմարտութիւններու քողակերծման արա- բական խորհրդարա- նական յանձնա- խումբ»ի իբրեւ նախա-

գահ ուղղած իր պատ- գամին մէջ Պրրի պոլեւացուց, որ նոր- հայն այս ջարդերով Խորալէ կը փորձէ արաբ բնակչութեան պարպել Երուսաղէմը, շնջել անոր արաբա- կան, իսլամական եւ քրիստոնէական դի- մագիւղը, հրէականացը- նել քաղաքը, որպէսզի անոր վերաբերեալ որեւէ լուծումի պարա- գային պարտադրած ըլլայ իր պայմաննե- րը:

«ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՅՔԱՐ» ՊԼՈՔԸ ԿԸ ՔՆՆԱԴԱՏԵ

Ընկերվար Յառաջդի- մական կուսակցութեան ղեկավար, Երեսփոխան Ուալիա Ժոմպալսի զլիա- ւորած «ազգային պայ- քար» պլոքի անդամներ Մարուան Համաթէ, Աբ- ռամ Շըքալէյ, Ժորժ Տիւ- Նամէ եւ Ալաէտտին Թը- ոս երկ տուին մամլոյ միացեալ ասուլիս մը, որուն մէջ քննադատեցին 2001 տարուան պետական պիւտճէի նախագիծը, գոր- ելեմուտքի նախարարու- թիւնը յղած է վարչապե- տին:

Անոնք քոսին, որ նախա- գիծը շարունակած է կա- ոտարութեան ցարդ կի- րարկած ոճն ու քաղաքա- կանութիւնը, շափազան- ցած է պետական գան- ձարկի ակնկալուած հա- սոյթներու գումարը եւ նուազեցուցած՝ ծախսերը, պիւտճէական բացի ըն- դուները չաճմատուցելու մը ներկայացնելու հա- մար, առանց մտածելու, թէ առաջադրուած այս թիւերն ու գումարները իրագործելի են կամ՝ ոչ:

Երեսփոխանները նաեւ ըսին, որ այս նախագիծը անտեսած է քաղաքացիին, տնտեսութեան եւ ար- տադրողական մարզերու կարիքները, եւ գէշ անդ- րագրածներ կ'ունենայ պետութեան հաւաստիու- թեան վրայ:

ՕՍԽՈՒ ԿԱՍ ԿԱՐՉՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

●Մրցիչի մէջ: Հեռ. 03-294429:

ՕՍԽՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

●Հանքաշ փողոցին վրայ, 138 քառ. մէթր. նորակառոյց. գեղա- տեսիլ դիրք, քառ մէթր- քառ 3505 դիմել հեռ. 01-899718:

(Յարկաբաժինը ծա- խու է ամբողջութեամբ պատճառով):

ԲԱՆՏԱԴՐՈՒՄ
Տեր եւ տիկին Սերժ Եւ Արիս Գալուստեան բախտաւորուած են առջինեկ աղջիկ զաւակով մը
ՆԱՆԻ
30 Սեպտեմբեր 2000 Պէյրութ

ՔԱՐԱՄԷ ԵՒ ՄՈՒԱՌՈՒՄՍ ԱՅՑԵԼԵՑԻՆ ՍՖԷՅՐ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ

Մարոնիներու Նախալիա Սֆէյր պատրիար- ըք երկ ընդունեց նախկին վարչապետ Օմար Քարամէի եւ երեսփոխան Նախիւ Մուաւաթի այցելութիւնը. անոնց կ'ընկե- րակցէին Սամիր Ֆրեմի, Խալուսէ Շերիֆ եւ Սամի Մընքարա:

Սֆէյրի հետ տեսակցութեան ետք Քարա- մէ յայտարարեց, որ Լիբանան կը վերականգ- նի միայն ազգային միակամութեամբ եւ հասկացողու- թեամբ, հետեւաբար Պքերքէ կ'այցելեն այս հիման վրայ երկիօտութեան նպատակով, մանաւանդ որ լիբանանցիք իմնահարցերու շուրջ տարակարծիք են:

Մարոնի եպիսկոպոսներու կողմէ անդրա- դատուող՝ Քարամէ նկատել տուաւ, որ անի- կա կը մեկնի Սուրիոյ հետ առողջ յարաբերու- թիւններ ունենալու նախանախնդրութե- նէն, եւ վերահաստատեց, թէ հակառակ այդ կոչին կարգ մը կէտերուն եւ անոնց տրուած պատասխաններուն, պէտք չէ մոռնալ, որ այսպիսի հարցեր կը լուծուին տիպիկ մի- ջոցով:

«Յամենայնդէպս մենք պօրավիզ կը կանգ- նինք հանրապետութեան նախագահին յայ տարարած կեցուածքին, թէ Լիբանանի մէջ սուրիական ներկայութիւնը օրինական եւ ժամանակաւոր է, եւ նման հարցերը կը լուծ- ւին պետական սահմանադրական հաստա- տութիւններէն ներքէն», ակցուց ան:

Հարցումի մը պատասխանելով՝ Օմար Քարամէ ըսաւ, որ կը մերժէ հրաժարիլ Սա- միր Քարամէի սպանութեան գով «անձնա- կան իրաւունք»ի դատին, նկատի առած որ այդ ռճիրը անտեղի եւ անարդար էր, եւ վայն գործադրելու համար պարտադրուած էր բա- նակայիններու մասնակցութիւնը:

Յաջորդ կատարութեան կայմութեան առնչութեամբ՝ Քարամէ ըսաւ, որ այս գով կեցուածքը պիտի ճշուի քարեկամներու եւ դաշնակիցներու հետ խորհրդակցելէ ետք: «Ամէն պարագայի, հանրապետութեան նա- խագահը պարտաւոր է յարգելու վարչապե- տի նշանակումին գով երեսփոխաններու հետ իր խորհրդակցութիւններուն արդիւնք- ները», ըսաւ ան:

Համայնքային դրութեան շնջումին մասին Քարամէ ըսաւ, որ անվիլա Թանֆի մէջ համա- ձայնուած եւ սահմանադրութեան մէջ տեղ գտած որոշում է, զոր պէտք է գործադրել, բայց առաջին հերթին պէտք է պատրաստել այդ գործադրութեան ենթահողը:

«ԱԶԳԱԿ»Ի ՖՈՆՏԻՆ

- Թագուիի Քէյէշեանի մահուան առիթով, Տէր եւ տիկին Գրիգոր Վարդանեան 50\$
- Էլիզ Քեօսէանի մահուան առիթով, Տէր եւ տիկին Գրիգոր Վարդանեան 50\$

ՑԱԻԱԿՑԱԳԻՐ

Խորապէս սգում ենք Հայ Աւետարանչա- կան Ընկերակցութեան գործադիր տնօրէն, երկար տարիներ չայ աւետարանական հա- մաշխարհային խորհրդի նախագահ, «Հա- յատան» համահայկական հիմնադրամի հո- գաբարձու՝ վերապատուելի Մովսէս Ճան- պապեանի վախճանը:
Անժամանակ մաղ մեզ պից խլեց նուիրեալ հային, պատուարման հոգեւոր առաջնոր- դին, պայծառ եւ պնդի անձնատրուութանը:
Վերապատուելի Մովսէս Ճանպապեանի կեանքը հայ ժողովրդի եւ հայրենիքի հոգե- տր վերելքին անխոնջ ծառայելու վառ օրի- նակ էր:
Մրտանց մեր ցաւակցութիւններն ենք յայտնում հանգուցեալի հարապատներին եւ բոլոր նրան ճանաչողներին:

ԼԻԲԱՆԱՆԻՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԳԵՄՊԱՆ ԱՐՄԱՆ ՆԱԻԱՍՏՐԳԵԱՆ

ՏՈՔԹ. ՎԱՉԷ ԳՈՒՐԳԵԱՆ (Յօդերու եւ ոսկորներու վիրաբուժ)

Յարգոյ հիւանդները կ'ընդունին իր սոր դար- մանատան մէջ, Չալքա, St. Rita շէք (Venise Vert վաճառատան վրայ), Ա. յարկ, հեռ. 01 - 881182 եւ 01 - 893507, ինչպէս նաեւ Ապու ժառուտ հիւանդանոց, ժլ էլ Տիպ, հեռ. 04 - 716000, 04 - 718000 կամ 03 - 848440:

MESROBIAN TECHNICAL COLLEGE
HONORABLE RESULTS IN THE OFFICIAL EXAMS 2000
KINDERGARTEN (JARDINIÈRE) 100% COMMERCIAL SCIENCE 75%
Morning, Afternoon & Night Classes
Technical Baccalaureate B.T.
Sales & Commercial Relations Kindergarten (Jardinière) Architecture Drawings Interior Design
Private Specializations (Officially Recognized)
• Computer Courses • Foreign Languages • Business Studies • Travel & Tourism "Ticketing" • Jewellery Design • Diamond Setting
• Wax Modeling • Make-Up • Hair Styling • Computer Repair "Hardware" • TV & Video Repair • Car Electricity
THE PIONEER IN TECHNICAL EDUCATION
New
1- Cambridge University Certificate 2- Private Classes 3- Incredible Payment Facilities
Arax Street, Bourj Hammoud Tel: 01 260 504 - 254 938/9 Fax: 01 262 955 Email: mesroba@dm.net.lb Web Site: www.mesrobian.com
1982

ԻՐԱԸ - ԶՈՒՆԵՅԹ ԼԱՐՈՒԿՆԵՐԻ ԿԱՏՈՒՄ

ՔԱՐԻՂԻ ՍԱԿԵՐՈՒ ԲԱՐՁՐԱՑՈՒՄ

Քարիղի սակերը բարձրացան երկկ, Իրաք - Քուեյթ նոր լարումներում լույսին տակ: Յուսուցիչ փաստաթղթերն մեկը կը նկատուի նաև Եւրոպական Միությունը, որ կը թուի, թե պիտի չհետեւի Միացեալ Նահանգներու օրինակին՝ բանալով քարիղի պահեստները:

Միջազգային շուկային վրայ, քարիղի տակադր երկ վաճառեցաւ 31 տոլարի: Մ ա ս ն գ է տ ն է ր կ'ըսեն, որ Քուեյթի եւ Իրաքի միջեւ լարումները պատճառ դարձած է, որ սակերը բարձրանան: Իրաք Քուեյթը կ'ամբաստանէ իր հողերէն քարիղ գողնալու յանցանք:

Իրաք կ'ըսէ, որ Քուեյթ քարիղը կը գողնայ խողովակի մը միջոցով, որ կառուցուած էր այն օրերուն, երբ Իրաք գրաւած էր Քուեյթը:

Իրաքի այս յայտարարութենէն մէկ օր առաջ Քուեյթ ՄԱԿի դիմած էր պահանջելու համար, միջոցառումներ որդեգրէ Պաղտատի դէմ, որ կը սպառնայ Օոցի Էմիրութեան: Քուեյթը կը պահանջէ նաև գրաւման օրերէն կորսուած նկատուած վեց հարիւր հոգիի վերադարձը:

● **Ռ Ո Ւ Ս Ա Կ Ա Ն**
«Էրոֆլոթ» ընկերութիւնը յայտարարեց, որ իրաքեան օդանաւային ընկերութեան

հետ համաձայնութիւն մը կայացուցած է կանոնաւոր թռիչքներ կազմակերպելու դէպի Պաղտատ: Անիկա աւելցուց սակայն, որ թռիչքներուն վերսկըսելու թուականը տակաւին անորոշ է:

● **Ա Յ Ղ Ա Ն Ի Ս Ս Ա Ն Ի**
մէջ իշխող Թալեպան իսլամական շարժումը յայտարարեց, որ սահմանակից Իրանը արգիւծ է աֆղանեան օդանաւի մը Իրաք թռիչքը, որովհետեւ օդանաւը պիտի անցնէր Իրանի օդային սահմաններէն: Քապուլ աւելցուց, որ օդանաւը մարդասիրական օժանդակութիւններ կը փոխադրէր Իրաք:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԻՍՐԱՅԷԼԱՑԻ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

հովանաւորութիւն վայելող եռակողմանի քննութեան մը: Սպիտակ Տունն այս հաստատած էր այս լուրը:

ՕԼՊԱՅԹ ԵՒ ԶԻՐԱՔ ԿԸ ԸՆՆԱԴԱՏԵՆ ԶԱՐՈՒՆԸ

Արտաքին գործոց նախարար Մատրլէյն Օլպարայթ երկ քննադատեց Շարունի իսլամական սրբավայր այցելութիւնը: Օլպարայթ ըսաւ նաև, որ մօտ օրէն Միջին Արեւելք այցելելու ծրագիրներ չունի:

Օլպարայթ, որ կը խօսէր Ֆրանսայի նախագահ Ժաք Շիրաքի հետ տեսակցութեան մը աւարտին, դիտել տուաւ, որ Շարունի այցելութիւնը անտեղի էր եւ պատճառ դարձած էր իտովութիւններուն հրահրման:

Շիրաք իր կարգին քննադատեց Շարունի այցելութիւնը, պայն անպատասխանատու քայլ մը ըսակելով: Շիրաք խօսքը ուղղելով Իսրայէլի, ըսաւ, որ ժողովրդային զգաղմունքներուն դէմ, հրասայելքով չէ որ կը կռուին:

Օլպարայթ աւելցուց, որ ինք եւ Շիրաք մտահոգուած են տիրող կացութեամբ եւ կը պահանջեն, որ անմիջապէս վերջ տրուի բախումներուն:

Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարը եւս երկ միացաւ Շարունը քննադատողներուն: Լամպերթո Տինի ըսաւ, որ Իսրայէլի մէջ տեղի ունեցող բախումները արդիւնքն են անպատասխանատու եւ անտեղի արարքներու:

Արաֆատ տեսակցեցաւ Ապտալլա թագաւորին հետ:

տիւնեան իրաւունքները: Համա կոչ ուղղեց պաղեստինեան իշխանութեան դադարեցնելու խաղաղութեան բանակցութիւնները Իսրայէլի հետ: Համասի ղեկավարներէն՝ Խալէտ Մեւլայ, ըսաւ, որ Երուսաղէմը բռնի ուժով գրաւած սիրականները, միայն ուժի եւ ընդդիմութեան ճամբով կրնան վերադարձնել պայն:

● **ՕՐԱԲԱԿԱՆ ԼԻԿԱՆ** դատապարտեց «Ռճրա- յի» արարքները, որոնք կը վայելեն Իսրայէլի կառավարութեան հովանաւորութիւնը: Լիկա- յին կողմէ հրապարակուած յայտարարութիւն մը կը շեշտէր, որ Երուսաղէմ անբաժանելի մէկ մասն է պաղեստինեան գրաւուած հողերուն:

● **ՕՏՈՅԻ** արաբական երկիրները կոչ ուղղեցին միջազգային ընտանիքին, որ անմիջապէս միջոցառումներ որդեգրէ՝ վերջ տալու համար պաղեստինեան «ջարդ»ին: Օոցի Գործակցութեան խորհուրդին կողմէ հրապարակուած յայտարարութիւնը միջազգային ընտանիքին կը պահանջէ ճնշումներ բանեցնել Իսրայէլի վրայ:

● **ՀԱՉԱՐԱԻՐ** եմէնցիներ երկ բողոքի ցոյցեր կազմակերպեցին Սանաայի մէջ սրբապան պատերազմի կոչ ուղղելով: Ականատեսներ յայտնեցին, որ ինք հապար ցուցարարներ մասնակցեցան ցոյցին, որ բողոքի արտայայտութիւն էր Իսրայէլի եւ անոր կազմակերպած ջարդին դէմ:

Եգիպտոսի մէջ եւս կատարուեցան բողոքի ցոյցեր:

● **ՍՈՒՐԻՅԱ** մէջ տասնեակ հազարաւոր պաղեստինցիներ մասնակցեցան ցոյցի մը, բողոքելու համար պաղեստինցիներուն սպանութեան դէմ: Ցոյցին խօսք առնող ղեկավարները յայտարարեցին, որ սրբապան պատերազմը (Ժի- հատ) միակ ճամբան է իրենց իրաւունքներուն վերատիրացման համար: Ցուցարարները պահանջեցին նաև պաղեստինեան անկախ պետութեան հռչակումը, մայրաքաղաք ունենալով Երուսաղէմը:

● **ԻՐԱՆԻ** նախագահ Մոհամէտ Խաթամի ըսաւ, որ Միջին Արեւելքի մէջ խաղաղութիւն հաստատելու համար մէկ միջոց կայ՝ կործանել Իսրայէլը: Ան աւելցուց, որ իսկական խաղաղութիւնը նուաճուած կ'ըլլայ, երբ գրաւուած հողերը վերադարձուին իրենց տէրերուն եւ գաղթական բոլոր պաղեստինցիները վերադառնան հայրենիք:

Իրանի գերագոյն ղեկավար այսօրու Ալի խամենէյի, իր կարգին, դատապարտեց Իսրայէլը, դիտել տալով, որ անոր պիւնտերները վայրագ արարքներու ձեռնարկած են պաղեստինցիներուն դէմ: Խամենէյի շեշտեց, որ հաւատքը պարտութեան չի մատնուի Իսրայէլեան փամփուռներով:

● **ԻՐԱՔ** դրուատիքով խօսեցաւ պաղեստինցի ժողովուրդին մասին, որ իննգ օրէ ի վեր կը պայքարի իսրայէլեան ուժերուն դէմ:

● **ՓԱՔԻՍՏԱՆ** դատապարտեց Իսրայէլը եւ կոչ ուղղեց ՄԱԿի, որ արագ միջոցառումներ որդեգրէ վերջ տալու համար սպանութիւններուն: Փաքիստան պահանջեց նաև, որ Իսրայէլ ենթարկուի ՄԱԿի որոշումներուն:

● **ՅՈՎ ՀԱՆՆԵՍ ՊՕՂՈՍ Բ.** պապը կոչ ուղղեց Միջին Արեւելքի մէջ խաղաղութեան հաստատման: Ան ըսաւ, որ կոչ կ'ուղղէ, որ վէսքերը լռեն, հրահրիչ երեւոյթները անհետանան եւ զոհ տուող ընտանիքները մխիթարուին:

● **ՖՐԱՆՍԱՅԻ** արտաքին գործոց նախարար Իպերի վետրին ամբաստանեց Շարունը, դիտել տալով, որ ան զիտունաւոր կերպով հրահրած է իսլամական շարժումները:

● **ՄԱԿԻ** ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անան կոչ ուղղեց Պարաքի եւ Արաֆաթի, որ իրենց առաւելագոյնը ընեն վերջ տալու համար արիւնահեղութեան, որ չափապանց մտահոգիչ երեւոյթ է:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

ՌՈՒՍԻՆԻՍՏ ԻՍՐԱԸԻՆ ՄԷՂ

ՌՈՒՍԻԱ - ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ՊՐԻԻՔՍԷԼ, 2 (ՌՈՅ- ԹԸՐԸ)։- Եւրոպական Յանձնաժողովը Չորեք- յարթի օր պիտի քննարկէ Թուսիոյ Հետ երկար տեւողութեան վրայ ուժանիւթի մարզին մէջ ուժ- մովարական գործակցու- թիւն մը մշակելու առա- ջարկները, յայտնեց Յանձ- նաժողովին մէկ րանները, Երկուշաբթի օր:

Բանբերը՝ Ճոն Թոմս, ըսաւ, որ քննար- կուող պաշտօնը չէ, թէ «պէտք է ներկայի առեւտրական կարեւոր

յարարեցութիւնները վե- րածենք երկար տեւողու- թեան վրայ ուժանակաւ- կան գործակցութեան, որ- մէ երկու կողմերը մեծ շահ պիտի ապահովեն»:

Արեւմտեան Եւրոպա- անցեալ ամիս լայնածիր- րոյցները դիմադրուած էր՝ ուժանիւթի բարձր սակերուն պատճառով: Բեռնատար փոխադրա- կաւերու վարորդներու եւ երկրագործներու կող- մէ պաշարումներ Ե- Միութեան քանի մը եր- կիրներ անգամայնուած

էին, ճնշումներ ի գործ- ղնելով Ե. Միութեան ղե- կավարներուն վրայ, որ միջոցներ գտնեն ուժա- նիւթի սակերը կրճատելու համար:

Թուսիոյ Հետ աւելի սերտ գործակցութիւն մը կրնայ նուազեցնել պլոքի- ն ՕՓԷԲԻ երկիրներէն քա- րիւղի ներածումներէ կախեալ ըլլալու պարա- ցան եւ ըսաւ Ֆոլի, անիկա նաև օգտակար պիտի ըլ- լայ Ռուսիոյ տնտեսու- թեան կայունացման հա- մար:

ՓՈՒԹԻՆ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ Կ'ԱՅՅԵԼԷ

ՆԻԻ ՏԵԼԼԻ, 2 (ՌՈՅ- ԹԸՐԸ)։- Ռուսիոյ նա- խագահ վլատիմիր Փուսին Երկուշաբթի գիշեր Հնդկաստան ժամանեց պաշտօնա- կան առաջին այցելու- թեան մը համար:

Հնդկաստանի ար- տաքին գործոց նախա- րար եւ բարձրաստի- ճան այլ պաշտօնա- տարներ ընդունած են պայն Տելիիի պիւնտ- րական Փալամ օդա- կայանին մէջ:

Կը նախատեսուի, որ այցելութեան ընթաց- քին երկու երկիրները «ռազմա վար կան գործակցութիւն մը»

Փուսին կ'ընդունուի Հնդկաստանի արտաքին գործոց նախարարին կողմէ:

մշակեն՝ վարկ տալու համար առեւտրին եւ յատկապէս՝ վէսքի վա- ճառքին:

ՍԵՁԵՐ ԿԸ ՊԱՇՏՊԱՆ ԶՐԱՄԱՆԱԳԻՐՆԵՐ ՎԵԹՈՅԻ ԵՆԹԱՐԿԵԼՈՒ ԻՐ ԿԵՑՈՒՄԸ

Թուրքիոյ նախա- գահ Ահմէթ Նեճմէթ Սեպեր Կիրակի օր յայտնած է, թէ կրա- վարական երկու հրա- մանագիրներու դէմ վեթօ դրած է ո՛չ թէ կա- ռավարութեան աշխա- տանքները խոչընդո- տելու համար, այլ օրէնքը պահպանելու նպատակով:

Ան հրապարակաւ առաջին անգամ ըլլա- լով կ'արտայայտուէր վարչապետ Պիլիքի Էճեմիտի այն ամբաս- տանութենէն ետք, թէ

նախագահը տնտեսա- կան կայունութիւնը կը վտանգէ:

Էճեմիտի եւ Մայի- սին ընտրուած նախա- գահ Սեպերի միջեւ գործակցութիւնը կեն- սական է Դրամական Միջազգային Ֆոնտին վորակցութիւնը վայելող հակասող բանալի ծրագիրի մը հեղափոխ- անքով:

Սակայն անցնող շաբթուան ընթացքին երկու անձնաւորու- թիւններուն միջեւ

լուրջ լարումներուն ծայր տուած է:

«Օրէնքն արեւելք գրուած են պաշտօնա- տարներու համար», ըսած է Սեպեր խորհրդ- դարանի բացման առի- թով խօսքի մը մէջ:

Միջազգային Ֆոնտինի հիմամբ չեն վարուի- ր, ասիկա հարցադրում- ներու դուռ կը բանայ պատմութեան ըմբռ- նումին մասին», դիտել տուած է ան:

Շարը՝ էջ 10

ԿԵՐ ԸՆՏ ԿԸ ՍԿՍԻ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

TS, BT, մասնագիտական արհեստագիտութիւն TDS ուսուցման լեզու, ֆրանսերէն եւ անգլերէն դասընթացքներ կ'ուստ առաջ եւ կ'ուստ ետք:

- Գործադիր քարտուղարութիւն
- Զբոսաշրջութեան պաշտօնեայ
- Գուցարաններու եւ հաստատութիւններու պաշտօնեայ
- Մանկավարժութիւն
- Դեմքի շարուն
- Գլխաւոր հաշուապահութիւն
- Զինարարական մարտեր
- Կայուն ծային առուծախ
- Ելեկտրոնիք
- Հաշուապահութեան եւ համակարգչային գիտութիւններ
- Համակարգիչներու ծրագրում
- Անտարական ձիւղ
- Վարչապետ
- Գլխաւոր քարտուղարութիւն
- Հաշուապահական բաժին

ՊԻՊԼՈՍ ՀԻՄՆԱՐԿ

BYBLOS INSTITUTE

Dora: 01 874600-1
Haret Hreik: 01 273863-4
Furn el Chebbak: 01 293175-6

Sour: 01-874600
Հարկի Հրկ, 01-273863/4
Ֆլըն Երկր, 01-293175/6

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԸԱՍԱԺՈՂՈՎ՝ ՈՒԱԶԻՆԿՈՐԵՆԻ ՄԵՋ

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարության հասարակության հետ յարաբերություններում վարչա-
թիւնը կը հաղորդէ, թէ 27էն 28 Սեպտեմբեր Միացեալ
Նահանգներու Քոնկրէսի գրողարանի Մետիսքին ան-
ւան մասնաշէնքին մէջ տեղի ունեցած է «Հայկական
Ցեղամիջոցներու Գործունէութեան Կարգաւորում» թեմա-
յով համաժողովը: Համաժողովը տեղի ունեցած է Քոնկ-
րէսի գրողարանի եւ Հայկական Ազգային Հիմնարկի
հովանիին տակ:

Համաժողովին բացումը կայացած է Ողջակիցումի
գոհերուն յիշատակի թանգարանին մէջ, ուր ողջոյնի
խօսքով հանդէս եկած են թանգարանին տնօրէն Իր-
վինկ Կրինզլըրը եւ Հայկական Ազգային Հիմնարկի նա-
խագահ Ռոպէրթ Գալուստեան:

Համաժողովին հիմնական զեկուցողը Օթթոբրտի հա-
մալարանի դասախօս Մարթին Կլայբրիթն էր: Խօսք
առին նաեւ Ռիչըրտ Յովանէսեան, Վահագն Տատըր-
եան, Ճէյ Ուինթըր (Քէյմպրիձի համալսարան), Լէօ Ռի-
պպօն (Ճորձ Ուաշինկթընի անուան համալսարան),
Ճոն Քուրթըր (Ուիսկոնսին համալսարան), Լոյս Ամպ-
լոյշը (Նեպրաքայի համալսարան), Թոմըս Լենքրոս
(Քալիֆորնիոյ համալսարան) եւ ուրիշներ:

Համաժողովի աշխատանքներուն մասնակցած է նա-
եւ Միացեալ Նահանգներու մէջ Հայաստանի դեսպան
Արման Կիրակոսեան:

ԺԱՆ ՏԷՐ ՄԵՐԿԵՐԵԱՆԻ ԵԼՈՅԹԸ ՍԼՈՎԱՔԻՈՅ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՆ ՄԷՋ

Վերջերս Սլովաքիոյ մայրաքաղաք Պրախիսլաւայի
մէջ տեղի ունեցած դասական երաժշտութեան նուիր-
ւած համալսարանին փառատօնին ելոյթ ունեցաւ հա-
յազգի ջութակահար Ժան Տէր Մերկերեան:

Ժան Տէր Մերկերեան Սլովաքիոյ Ֆիլհարմոնիայի
համերգային դահլիճին մէջ, լեհ խմբավար Թատէուշ
Սթիբորի Կալայի նուագակցութեամբ, կատարեց Արամ
Խաչատրեանի ջութակի քունկերոն: Համերգը պսակ-
եցաւ մեծ յանդուրժեանքով եւ ներկայներուն փափաքին
վրայ Տէր Մերկերեան նուագեց երկու գործ եւս:

Համերգէն ետք, կազմակերպչը՝ «Արմէս» ընկերակ-
ցութիւնը, ի պատիւ Ժան Տէր Մերկերեանի, հիւրասի-
րութիւն մը կազմակերպեց, որուն ներկայ գտնուեցան
Սլովաքիոյ խորհրդարանի եւ կառավարութեան անդամ-
ներ, դեսպաններ, աւստրալացի համալսարանի ներկայացու-
ցիչներ եւ հիւրեր՝ Աւստրիայէն, Լեհաստանէն, Չեխիա-
յէն եւ Հունգարիայէն:

ԻՐԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐ ՄՏԱԴԻՐ ԵՆ ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՀԻՄՆԵԼ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԵՋ

29 Սեպտեմբերին իրանական «Իրան Խորթ» ըն-
կերութեան կողմէս տարածքի վերահսկիչ Հուշեմ
Թաճիք Հայաստանի Լրագրողներու տան մէջ տուաւ
մասնով ատուիս մը, որուն ընթացքին ըսաւ, թէ ընկե-
րութիւնը մտադիր է Հայաստանի մէջ հիմնել ինքնա-
շարժներու արտադրութեան հայ - իրանական ձեռ-
նարկութիւն մը: Ընկերութիւնը այդ նպատակով պի-
տի գերդէ մօտ 10 միլիոն տոլար:

Նշե՛ք, որ 23էն 30 Սեպտեմբեր Հայաստանի մէջ
տեղի ունեցան ընկերութեան կազմակերպած ցուցա-
հանդէսը, ուր ներկայացուած են միացեալ արտադ-
րութեան 17 տեսակի «Մերսուս» Պեճակ, «Փեօօ» ըն-
կերութեան, մարդատար մեքենաներ, օթոպիւսներ եւ
միքրօպիւսներ:

Մասնով ատուիսի կազմակերպիչները յայտնեցին,
որ Հայաստանի մէջ քրիստոնէութեան պետական կրօն
հոշակման 170 մասնակի սոնչութեանը 2001 թուական
ին, ամբողջ տարուան ընթացքին, կը պատրաստուին
հայկական կողմին անվճար օթոպիւսներ տրամադրել
ուսանակատարութիւններու կարիքներուն համար:

Նոյն ծիրին մէջ իրանահայ գործարար Վահէ Օհան-
ջանեան ըսաւ, որ իրանեան կողմը մտադիր է յառաջի-
կային կայանայիք Յունաստան - Հայաստան - Իրան
միացեալ գործարարական համաժողովին ներկայացը-
նել նախագիծ մը՝ Հայաստանի մէջ արտադրութեան ինք-
նաշարժները Յունաստանի մէջ վաճառելու համար:

Ըստ «Իրան Խորթ»-ի Հայաստանի մասնաճիւղի
պատասխանատու Յովակ Թամասեանի, ցուցահան-
դէսին ներկայացուած ինքնաշարժները մասնավճար-
ով պիտի ծախուին: Ինքնաշարժները ինքնաշարժներու
նուագագոյն արժէքը 7,5 հազար, իսկ բեռնատարնե-
րուն՝ 25 հազար տոլար է:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԳԵՐՈՒ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԵՍ

15 Սեպտեմբերին Միացեալ Նահանգներու Թեննիսի
չըջանի Մեմֆիս քաղաքի «Պրոքս» թանգարանին մէջ
տեղի ունեցաւ 19րդ դարու վերջաւորութեան եւ 20րդ
դարու սկիզբի հայկական աւելի քան 40 գորգերու ցու-
ցահանդէսին բացումը, որուն մասնակցեցաւ նաեւ
Միացեալ Նահանգներու մէջ Հայաստանի դեսպան Ար-
ման Կիրակոսեան:

Ցուցահանդէսը կանգնակերպած էր ամերիկահայ Հայ-
կական գորգերու ընկերութիւնը:
15էն 17 Սեպտեմբեր, ցուցահանդէսին գուզընթաց,
ընկերութիւնը կազմակերպած էր գլխաժողով մը, որուն
մասնակցեցան Արթուր Թեմիսեան, Քանադայէն եւ Միացեալ
Նահանգներէն գորգավաճառներ եւ մասնագէտներ:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՄԱՄԼՈՅ ԱՍՈՒԼԻՍԸ «ԹԵԼԵԹՈՆ 2000»Ի ԱՌԻԹՈՎ

Հինգշաբթի, 28 Սեպտեմբերին, «Հայաստան» Հա-
մահայկական Հիմնադրամի Արեւմտեան Ամերիկայի
յանձնախումբի տնօրէն Զաւէն Խանճեան տուաւ
մամլոյ ատուիս մը, որուն ընթացքին խօսեցաւ 23 Նո-
յեմբերին տեղի ունենալիք «Թելեթոն 2000»-ի նախա-
պատրաստական աշխատանքներուն մասին:

Խօսք առաւ նաեւ Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւմտ-
եան թեմի առաջնորդ Վաչէ արք. Յովսէփեան, ու ըսաւ,
թէ այս նախաձեռնութիւնը ամէն հայու նուիրական
պարտականութիւնն է:

Յայտնե՛ք, որ այս տարուան թէլեթոնին իրենց գործ-
նական մասնակցութիւնը պիտի բերեն «Հայաստան»
Հիմնադրամի Արեւելեան Ամերիկայի եւ Ֆրանսայի
գրասենեակները, ինչպէս նաեւ՝ Երեւանի գրասենեա-
կը, ղեկավարութեամբ Վահան Տէր Ղեւոնդեանի:
Այս առնչութեամբ Նիւ Եորքի մէջ գումարուած է
ժողով մը, մասնակցութեամբ Ամերիկայի, Ֆրանսայի
եւ Քանադայի գրասենեակներու ներկայացուցիչնե-
րուն: Ժողովին ընթացքին ընդունուած է «Ապագան
կիրայի ալտր» կարգախօսը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ ՍԿՍԱԻ ԻՐ ԱՌԱՋԻՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ

Հայաստանի մէջ Ֆրանսական համալսարանը, իր վար-
չական խորհուրդի անդամներուն, Հայաստանի մէջ հա-
ւատարմագրուած դեսպաններու, Հայաստանի կրթու-
թեան եւ գիտութեան նախարարութեան ներկայացուցիչ-
ներու, ուսանողներու եւ անոնց ծնողներուն մասնակցու-
թեամբ, Ուրբաթ, 29 Սեպտեմբերին նշեց իր առաջին կրթա-
կան տարուան սկիզբը:

Կրթական տարեշրջանը սկսելու առնչութեամբ ուսա-
նողներուն բարի ուսումնառութիւն մաղթեցին Հայաս-
տանի Ազգային ժողովի «Օրինաց Երկիր» խմբակցու-
թեան նախագահ Արթուր Բաղդասարեան, Հայաստանի
մէջ Ֆրանսայի դեսպան Սիշէլ Լեկրա, Գերմանիոյ դես-
պան Ֆոլքմեր Չայց, Սեմ Քրիտանիոյ դեսպան Թիմոթ
Տոնո, Հայաստանի կրթութեան եւ գիտութեան նախարար-
ութեան կրթական բարեփոխումներու կեդրոնի տնօրէն
Վիքթոր Մարտիրոսեան:

Հայաստանի մէջ Ֆրանսայի դեսպան Սիշէլ Լեկրա
խօսք առաւ եւ ըսաւ, որ Հայաստանի մէջ Ֆրանսական
համալսարանը պիտի ըլլայ երկրակազմակերպութեան
կան օժանդակ, որուն համար ան ունի բոլոր կարելիու-
թիւնները եւ արհեստավարժ դասախօսական կազմ, եւ
դիմադր. բայց անաշառ մըրցումով ընտրած ուսանողներ,
եւ հրաշալի շէնք, եւ աջակցութիւն այն երկիրներու
կառավարութիւններուն, որոնց դեսպանները ներկայ էին
հանդիսութեան:

Հանդիսութեան մաքրտին համալսարանի երեք իրա-
ւաքանական կառավարման եւ տնտեսագիտական բա-
ժանմունքներու առաջին կարգի 150 ուսանողներ բախտ
ունեցան լուսանկարուելու դեսպաններուն եւ համալսա-
րանի վարչական խորհուրդի անդամներուն հետ:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ «ԲԱՐՍԵՂ ԿԱՆԱԶԵԱՆ» ԵՐԱԺԵՏԱԿԱՆ ԶՈԼԷՃ ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Զոլէճիս ուսումնական 2000 - 2001 տա-
րեշրջանի արձանագրութիւնները սկսած են եւ
կը շարունակուին ամէն օր կէսօրէ ետք ժամը
3.00էն 6.00, բացի Չաբաթ օրերէն, հետեւեալ
մասնագիտութիւններու համար:

- Դաշնամուր 7էն 10 տարեկան
- Ջութակ 7էն 10 տարեկան
- Թաւջութակ 7էն 12 տարեկան
- Flûte Traversière 8էն 10 տարեկան
- Flûte à Bec 8էն 10 տարեկան
- Շուկ 8էն 10 տարեկան
- Շեփոր (Trompette) 15տն վեր
- Trombone 15էն վեր
- Գալարափող (Cor) 15էն վեր
- Չայնամարդութիւն 16տն վեր
- Բլաթիք 12էն վեր
- Saxophone 12էն վեր
- Կիթառ 10տն վեր
- Երգեհոն (Orgue) 10տն վեր
- Խմբավարութիւն

(Երաժշտական որեւէ գործիքի իմացութիւնն ու
տիրապետութիւնը անհրաժեշտ է):
- Ստեղծագործութիւն (Composition):
(Դաշնակի տիրապետումը պայման է):

●Բոլոր մասնագիտութիւններուն զուգահեռ
աշակերտները անհրաժեշտօրէն (կամ պար-
տադիր կերպով) կը հետեւին երգութեան
(solfege), տեսութեան (theorie), ներդաշակա-
գիտութեան (harmonie) եւ երաժշտութեան պատ-
մութեան ամբողջական ծրագիրներուն:

●Ուսումնական նոր տարեշրջանին պիտի
կիրարկուի նաեւ մասնագիտական (profes-
sionnel) խորացումի յատուկ ծրագիրը, մաս-
նաւորաբար շնորհալի եւ խոստմնալից աշա-
կերտներու համար:
Յիշեցնե՛ք, որ զոլէճիս անձնակազմը ամ-
բողջացած է փորձառու եւ որակաւոր նոր
ուսուցիչներով:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ՝ 9 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2000

ԾԱՆՕԹ. Նկատի ունենալով երկրի տնտե-
սական ծանր վիճակը, տնօրէնութիւնս յառա-
ջիկայ տարեշրջանին նախատեսած է կրթաթը-
շակի սակերու զգալի նուազում սատարելու
համար երաժշտական կրթութեան տարածու-
մին:

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՆ

ՃԱՆՉՆԱՆՔ ՄԵՐ ԵՐԱԺԵՏԱՆՈՅԸ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ «ԲԱՐՍԵՂ ԿԱՆԱԶԵԱՆ» ԵՐԱԺԵՏԱԿԱՆ ԶՈԼԷՃ

Ա. ԵՆՈՒՆԴ, ԼՊԱՏԱԿ, ԵՐԱԳԻՐ

Համազգային «Բարսեղ Կանաչեան»
երաժշտական ջոլէճը իրականացումը կը
համազգայնական հին երագի մը, որ կը
մեկնէր կենսական անհրաժեշտութեան մը
հրամայական թելադրանքէն եւ կը ձգտէր
զարգութիւն մէջ գոյութիւն ունեցող մեծ բաց
մը գոցելու հիմնական առաջադրանքէն:

Մեր երաժշտանոցը հիմնողները առա-
ջին հերթին կը հետապնդէին հանրակըն-
թական-դաստիարակչական նպատակ-
ներ. այդ իմաստով ջոլէճին ուսումնական
առաջին ծրագիրը պատշաճեցուած էր ՀԱ-
ՍԱԶԳԱՅԻՆ ազգային հանրօգուտ առա-
քելութեան սկզբունքներուն, գորս կարե-
լի է խտացնել եւ բանաձեւել հետեւեալ
ձեւով. - ոչ շահադիտական միջոցներով ե-
րաժշտական կրթութիւն ջամբել առաւե-
լագոյն թիւով հայ աշակերտներու եւ նը-
պատել անոնց երաժշտական կազմաու-
րումին արթնցնելով անոնց մտադաշ հո-
գիներուն մէջ հետաքրքրութիւն եւ սեր այդ
վեմ արուեստին հանդէպ, զարգացնել
անոնց գեղարուեստական ճաշակը հայ եւ
միջազգային հեղինակներու գործերու
ունկնդրութեամբ եւ կատարումով միա-
ժամանակ առիթ եւ կարելիութիւն ընծա-
յելու անոնց իրենց կատարողական տա-
ղանդը զարգացնելու եւ մշակելու մեր
երաժշտանոցի մէջ:

Այս հասկացողութեամբ, սկզբնական
շրջանին զուտ ասպարէզային եւ մասնա-
գիտական մօտեցումը անմիջական մտա-
հոգութիւն չըլլալով հանդերձ, «արհես-
տավարժութեան» հաստատումը աստի-
ճանական, զուգահեռ եւ հեռանկարային
ձգտում էր անոնց մտքերուն մէջ:

Բ. ԴԵՊԻ ԱՐԵՏԵՍԱԿԱՐԺՈՒԹԻՆ (ՓՐՈՑԵՍՈՐՆԱԼԻՏԷ)

Ներկայիս իր նոր տնօրէնին Երուանդ
Երկանեանի նշանակումով մեր երաժշտա-
նոցը բռնած է իսկական արհեստավար-
ութեան ճամբան, որ փաստօրէն, շուրջ
տասնամեակ (1991) մը առաջ երեսնի
Կոմիտասի անուան պետական երաժշտա-
նոցի հովանաւորութեան եւ գործակցու-
թեան համաձայնագիրով սկիզբ առած վա-
րձուտ գործընթացի մը տրամաբանական
շարունակութիւնն ու պատկանումն է. անոր
վերջնական հաստատումը մեր ջոլէճին
մերս այս հանգրուանին, կարելի է ապա-
հովել յենեմով հայրենի մասնագետներու
գործակցութեամբ վրայ եւ ներգրաւելով
զանոնց մեր «ընդհանրական գործին» մէջ.
անոր ծնողներու գիտակից վերաբերումը եւ
մերձեց ցուցաբերած հասկացողութիւնը
եւս կրնան մեծապէս դիւրացնել եւ արա-
զացնել այդ գործընթացը:

Արհեստավարժութեան ձգտումին զու-
գահեռ կ'ընթանայ սիրողական ծրագիրը,
իր աւելի բնախնդիր ծրագրումով մշա-
կութային, հանրակրթական, դաստիա-
րակչական, քարոզչական, տնտեսական,
ընկերային եւ այլ մտահոգութիւններով:

Գ. ԱՌԱՆՉՆԱՅԱՏԱԿՈՒԹԻՆՆԵՐ

Համազգային «Բարսեղ Կանաչեան»
երաժշտական ջոլէճը կը գտնուի շուրջ
երաժշտական մասնօրհնակ միւս հաստա-
տութիւններէն առաջին հերթին իր պատ-
կանելիութեամբ, որ կը ճշդ ու կը բնորոշ
անոր գործունէութեան զաւտելու հիմնա-
կան սկզբունքները միաժամանակ:

Պատկանելիութեան իր այդ հանգա-
մանքով է, որ ան հանրօգուտ ծառայու-
թեան կողմը կը ստանայ. ինչ որ զինք
ամբողջութեամբ գերծ չպահելով հանդերձ
զուտ տնտեսական մտահոգութիւններ,
պարտականութիւն եւ առիթ կու տայ անոր
իր գործունէութիւնը տարածելու նաեւ
հանրակրթական մարզերու եւ մակար-
դակներու վրայ, նպատակը համար ժո-
ղովրդային լայն խաւերու երաժշտական
դաստիարակութեան:

Նոյն հետեւողութեամբ եւ հասկացողու-
թեամբ կը շեշտուի նաեւ մեր երաժշտա-
նոցին ազգային դիմագիծը, որ ուղղակի
յանձնառութեան տակ կը դնէ մեզ լծուե-
լու եւ նուիրուելու հայապահպանման եւ
հայ մշակոյթի տարածման ու ժողովրդա-
կանացման աշխատանքին: Այդ ծիրէն
մերս մեր երաժշտանոցին ազգային պատ-
կանելիութիւնը կ'իմաստաւորուի Հայ
Երաժշտութիւնը դասապահի եւ դասանիւ-
թի ստեղծումով, որ Համազգայինի երա-
ժշտանոցին իւրայատուկ ու անձեռն
պատուաբեր նախաձեռնութիւնն է. ան
նոյն առեւ «Բ. Կանաչեան» ջոլէճէն մերս
Համազգայինի գերագոյն ձգտումն ու կրթ-
ագործումն է եւ այն ստեղծողներու թրագ-
ներուն իրականացումն ու պատկանումը միա-
ժամանակ: Այս գերագոյն իրագործումով
է, որ «Բ. Կանաչեան» ջոլէճի գոյութիւնը
լիովին կ'իմաստաւորուի ու կ'արդարա-
նայ: Այս դասանիւթին միտնապահելիօրէն
կը կապուի հայոց պատմութիւնը ու հայ
մշակոյթը տարածելու եւ ժողովրդակա-
նացնելու զուգահեռ աշխատանքը:

Այս պայմանաւորումներով կը հիմնա-
ւորուի նաեւ մեր երաժշտանոցին միւս
բոլոր իւրայատուկութիւնները, որոնց շար-
քին

●Իր միութեանական պատկանելիու-
թեան հանգամանքով ոչ շահադիտական
ձեռնարկ ըլլալուն «Բարսեղ Կանաչեան»
երաժշտական ջոլէճը նիւթակաւ իմաս-
տով համեմատաբար շատ աւելի մատչե-
լի է:

լի է, քան ոչ պետական երաժշտական միւս
բոլոր հաստատութիւնները, ինչ որ առիթ
կու տայ առաւելագոյն թիւով երաժշտա-
ւերներու եւ ծնողներու փորձելու իրենց
եւ իրենց զաւակներուն երաժշտական
բնատուր ծիրքերը եւ այլապէս յագուող
տալու իրենց երաժշտական ծարաւին. մեծ
դիւրութիւն մը, որ կրնայ առիթ տալ իսկա-
կան տաղանդներու յայտնաբերման եւ
երաժշտասէր «բանիմաց» հասարակու-
թիւն պատրաստելու ծառայել:

●Նոյն հանգամանքին բերումով, իբ-
րեւ հանրակրթական հաստատութիւն,
հասկանալի է, որ յատուկ ուշադրութիւն ցու-
ցաբերուի նաեւ սիրողական ծագում ու-
նեցողներու նկատմամբ, որոնց ծրագիրը
եւս, արհեստավարժներուն զուգահեռ, կը
կիրարկուի լրջութեամբ եւ մեծ բնախնդ-
րութեամբ. այստեղ տարիքի եւ մակար-
դակի եւս խտրութիւն չկայ:
Հանրակրթական ծառայութեան այս
նոյն ծիրին մէջ նորութիւն են երաժշտա-
կան ժողովրդային Լաւրանը եւ երաժշտ-
ական վիտե՛ - ալոմըք, որոնք այլա-
պէս դուրս կը մնան ակադեմիական ծրա-
գիրներէն: Սակայն մեր զարուգ ազգա-
յին եւ համազգայնական միջավայրին մէջ
անոնց կենսական պահանջը եւ միաժամա-
նակ ծրագրային լրացումներն են:

●Մասնագիտական եւ ասպարէզային
մտահոգութիւններու կողքին, մեր երաժշ-
տանոցը կը հետապնդէ ազգային - դաս-
տիարակչական նպատակներ, որոնք ա-
նոր կը հաղորդեն ընտանեկան մթնոլորտ
եւ ջերմ միջավայր զանազան մակարդակ-
ներու վրայ վերաբերումն եւ յարաբերա-
կան իմաստով մասնաւորաբար: Այդ իմաս-
տով մեր երաժշտանոցը հաստատութիւն
եւ տուն է միաժամանակ:

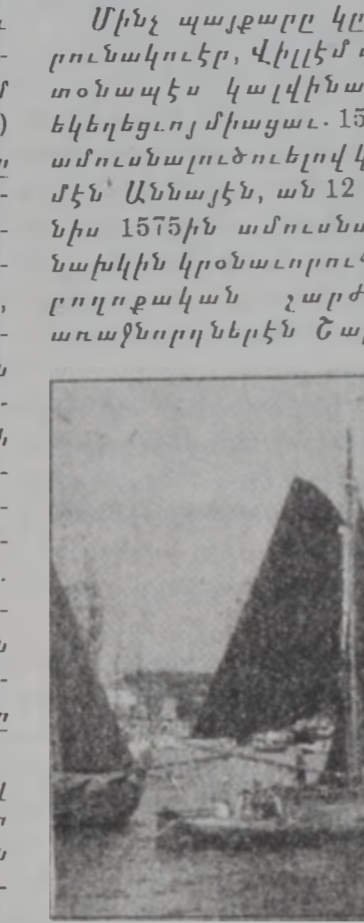
Ուսուցչական, աշակերտական եւ ծնո-
ղական ընկերային զանազան ձեռնարկ-
ները (նախաճաշ, ընթրիք, դաշտագնա-
ցութիւն...) եւ աշակերտական համերգա-
յին շրջա

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐ

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՆ ԵՏԷ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՐՈՒԹԵԱՆ ԸՏԵ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ԴԱՃԻՆԷ ՀԱՅ - ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՆ ԵՏԷ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՐՈՒԹԵԱՆ ԸՏԵ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՏՐԱԿԱՆ ԴԱՃԻՆԷ

Հոլանտայի հայկական գաղթածախը եւ հայ-հոլանտական յարաբերութիւնները դարգացման նոր հանգրուան մը թեւա-կոխեցին հոլանտական յեղափոխութեանն էտք, երբ երկիրը արագօրէն գար-եցացաւ եւ համաշխարհա-յին նաւագնացութեան գլխաւոր կեդրոն դարձաւ, իսկ Ամսթերտամ ալ մի-յնազգային վաճառակա-նութեան կեդրոն դար-ձաւ: Հոլանտացիք Օսմանե-ան կայսրութեան հետ առեւտրական դաշինքներ կնքեցին եւ սերտ կապեր հաստատեցին հայերուն հետ: Իսկ Ամսթերտամ հայկական գաղթածախը ստուարացաւ, բարգաւա-ճեցաւ, եւ հոն հաստատ-ւած հայերէն ոմանք մի-ջազգային առեւտրական տուներ հաստատեցին: Ամսթերտամ այնուհետեւ հայկական տպագրու-թեան կարեւոր կեդրոն դարձաւ:

Նիոյ արեւմտեան Նասաու քաղաքի շրջանը հաստատ-ւեցաւ անոնցմէ Ուալրամ (մահացած 1198ին) Նասաուի կոմս սիտիոսը ստացաւ, որուն թոռնե-րէն Ուալրամ Բ. գերմա-նական Ուալրամեան իշ-խանութիւնը հաստատեց, որ ժ.ժ. դարուն Գերմա-նական կայսրութեան միացաւ: Իսկ Օթթոմանի սե-րունդը ժ.ժ. դարուն Լէջի եւ Պրետայի սենիորու-թիւնները եւ Օրանի իշխա-նութիւնը ստացաւ եւ կոչ-ւեցաւ Օրան - Նասաու-անտր սերունդէն Հոլան-տայի ներկայ արքայական ընտանիքը: Իսկ Լիւքսամ-պուրկի ներկայ ղուքսերը Ուալրամեան ճիւղէն են: Վիլլէմ 1561ին, այլ աւատակներու հետ ընդդիմացաւ սպանական իշխանութեան եւ, կաթո-ղիկէ մնալով հանդերձ, մտտիկ կապերու բարեկա-մութիւն հաստատեց բո-ղոքականներուն հետ: Կնոյ մահէն ետք, 1558ին, ան 25 Օգոստոս 1561ին Սաքսոնիոյ Աննա իշխա-նութեան հետամուտացաւ եւ բողոքականներուն միացաւ:

Հոլանտական աւանդական առագաստանաւոր

տը Պուրպոն - Մոնփենսի-էի հետ:

Հիւսիսային նահանգ-ները եւ ծովեզերեայ շրջանները մինչեւ 1576 ազատագրուեցան: 1576 Մարտի կառավարիչ տոն Լուիս տը Ռեգեմսը մա-հացաւ եւ զայն փոխարի-նեց տոն Ժուան Աւստրիա-յի: Խոնոփութիւնները սաստկացան նաեւ հարա-ւային նահանգներուն մէջ, եւ ձ Ալպտեմբերին (1576) Պրիւքսիլի մէջ սպանական իշխանութիւնը տապալե-ցաւ: 4 Նոյեմբերին սպա-նական ուժեր Անվէրս մտան եւ եօթը հազար հո-րի ջարդեցին: Քանի մը օր ետք 8 Նոյեմբերին կան-տի մէջ խաղաղութեան հա-

Մինչ պայքարը կը շա-րունակուէր, Վիլլէմ պաշ-տօնապէս կալվինական եկեղեցւոյ միացաւ: 1571ին ամուսնալուծուելով կնոյն-մէն՝ Աննայէն, ան 12 Յու-նիս 1575ին ամուսնացաւ Նախկին կրօնաւորուհի եւ բողոքական շարժման առաջնորդներէն Շարլոթ

զինեալ ուժերը պարտու-թեան մատնեցին սպանա-ցիները եւ իրենց շրջաննե-րէն դուրս մղեցին գա-նոնք:

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

Հոլանտա անկախութե-նէն ետք արագօրէն սկսաւ զարգանալ եւ անոր առեւ-տուրը տարածուեցաւ ամ-բողջ Եւրոպայի տարած-քին, Միջերկրականի արե-ւմուտեան եւ Միջին Արեւելք: Ամսթերտամ փոխարինեց Անվէրսը, իրեն Եւրոպա-յի առեւտրական կեդրոն, իսկ Հոլանտա համաշխար-հային նաւագնացութեան

շուրթերը մտնող հոլանտա-կան նաւերը սկիզբը սկսան անգլիական դրօշակ գոր-ծածել, որուն համար ստիպուած էին իրենց բե-րած ապրանքէն երկու առ-հարկերի տուրք վճարել: Բայց յե-տոյ, երբ հոլանտացի առեւտրականներ հարցե-րունցան անգլիացիներուն հետ, Ֆրանսայի դեսպանը միջամտեց, եւ այնուհետեւ հոլանտական նաւերը սկսան ֆրանսական դրօ-շակ գործածել՝ երկու առ-հարկերի տուրքը ֆրանսա-ցիներուն վճարելով: Ֆը-րանսայի դեսպանը նաեւ միջամտեց Բարձրագոյն Դրան մօտ եւ հոլանտացի-ներու հաշուոյն արտօնու-թիւններ ձեռք ձգեց:

Այնուհետեւ, հոլանտա-կան նաւերը երկու առ հա-րկերի տուրքէն ազատուե-լու համար 1600ին համաձայ-նութեան եկան անգլիացի-ներուն հետ եւ վերստին սկսան անգլիական դրօ-շակ գործածել: Բայց այս ժամանակ Ամսթերտամէն ճամբայ ելած վաճառա-կաններու նաւ մը ծովա-հնչեցրու կողմէ առե-ւտուցեցան եւ բոլոր մէ-ջինները առեւտրական-ներ, նաւաստիներ, նաւա-վար եւ ապրանք, անոնց ձեռքը ինկան: Հոլանտա-կան կառավարութիւնը ստիպուած դիմեց ֆրան-սական դեսպանի միջամ-տութեան՝ պերիները ազա-տելու համար: Դեսպանը ընդատալեց ինչդրանքին, բայց իր կողմէ թելադրեց, որ հոլանտական նաւերը վերստին ֆրանսական դրօշ կրեն:

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

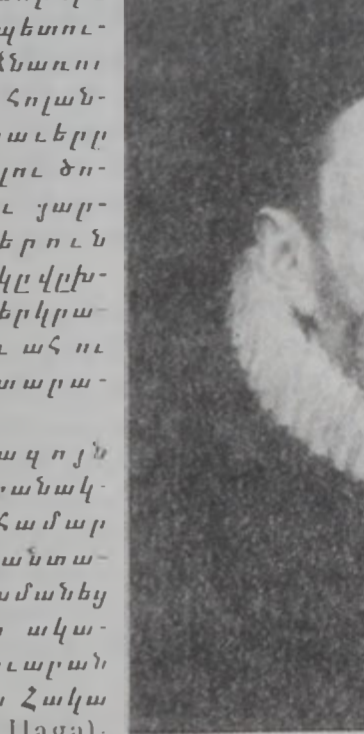
Հոլանտա անկախութե-նէն ետք արագօրէն սկսաւ զարգանալ եւ անոր առեւ-տուրը տարածուեցաւ ամ-բողջ Եւրոպայի տարած-քին, Միջերկրականի արե-ւմուտեան եւ Միջին Արեւելք: Ամսթերտամ փոխարինեց Անվէրսը, իրեն Եւրոպա-յի առեւտրական կեդրոն, իսկ Հոլանտա համաշխար-հային նաւագնացութեան

զիրի մը շնորհիւ Օսմանեան պետու-թիւնը յանձնառու պիտի ըլլար հոլան-տական նաւերը պաշտպանելու ծո-վահնչեցրու յար-ձակումներուն ղէմ, որոնք կը վըր-տային Միջերկրա-կանի մէջ եւ ահ ու սարսափ տարա-ծած էին:

Բարձրագոյն Դրան հետ բանակ-ցելու համար 1611ին Հոլանտա-յին Պոլիս ժամանեց հոլանտացի ալա-նաւոր իրաւաւոր Քոռնելիուս Հակա (Cornelius Haga): Ան առաջին հերթին հանդիպում ունե-ցաւ Խալիլ փաշայի

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

Հոլանտա այսպէսով կազատէր օտար դրօշա-կի հովանաւորութեանն եւ ազատ գործունէութեան իրաւունք՝ կ'ունենար Օս-մանեան կայսրութեան ամբողջ տարածքին: Իր շնորհակալութիւնը յայտ-նելու համար հոլանտա-կան կառավարութիւնը պատուիրակի մը (հաւա-նակալ դեսպանի միջամ-տութեան՝ պերիները ազա-տելու համար: Դեսպանը ընդատալեց ինչդրանքին, բայց իր կողմէ թելադրեց, որ հոլանտական նաւերը վերստին ֆրանսական դրօշ կրեն:

Հոլանտայի ազգային հերոս Վիլլէմ վան Օրան

զինեցին ապրանքներ կը հասցնէին Եգիպտոսի ափերը եւ հոնկէ առեւ-տուր կ'ընէին ձեռնօրային վեճակներու հետ, Օսմանե-ան կայսրութեան առեւ-տրական շուկային ամէ-նէն ազդեցիկներէն էին: Ձմիւնները եւ շրջակայ աւաններուն մէջ հայ առեւտրական հարուստ ըն-տանիքներ կային, որոնք մեծ հեղինակութիւն ու-նէին: Հոլանտացիք իրենց առեւտրական տուները պիտուարարար Ձմիւնները մէջ հաստատեցին, ուր առանձին հիւպատոսու-թիւնն ալ հաստատեցին: Այսպէսով, սերտ կապեր հաստատուեցան հայ եւ հոլանտացի առեւտրա-կաններու միջեւ:

Երբ առեւտրական յա-րաբերութիւնները այսպի-սով լայն տարածուեցին

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

առաջին, հոլանտական ապրանքները ողողեցին արեւելքի շուկաները եւ առեւտրական փնտնու-ղի հաշուէր, որ այն ժամա-նակ պատկառելի գումար էր: Նուէրներուն մէջ կա-սին հոլանտական արուես-տի եւ արդիւնաբերու-թեան ընտիր նմուշներ, թաւիչ, սաթիւն, յախա-սի, ամանեղէն եւ այլն: Այս լուրերը ամէնէն Նուէրներու բաշխման ա-ռիթով զեպպան Հակա մատարման տեղեկագիր-ները դրկեց Ամսթերտամ:

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

Հոլանտայի եւ Օսմանե-ան կայսրութեան միջեւ դաշնագիրը վաւերացուե-ցաւ 1612 Յուլիսին, որմէ Բարձրագոյն Դրան հետ: Հոլանտացի նաւագնացներ եւ առեւտրականներ ար-դէն կ'ուզէին, որ իրենց երկիրը դիւա-նագիտական կապեր ունենայ թուրքերոյ հետ, որովհետեւ ա-նոնք առեւտրական հարա-ւորութեան հետ կապե-րուեցան: Հոլանտա-ցի առեւտրականներուն ղէմ, որոնք կը վըր-տային Միջերկրա-կանի մէջ եւ ահ ու սարսափ տարա-ծած էին:

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

Հոլանտայի եւ Օսմանե-ան կայսրութեան միջեւ դաշնագիրը վաւերացուե-ցաւ 1612 Յուլիսին, որմէ Բարձրագոյն Դրան հետ: Հոլանտացի նաւագնացներ եւ առեւտրականներ ար-դէն կ'ուզէին, որ իրենց երկիրը դիւա-նագիտական կապեր ունենայ թուրքերոյ հետ, որովհետեւ ա-նոնք առեւտրական հարա-ւորութեան հետ կապե-րուեցան: Հոլանտա-ցի առեւտրականներուն ղէմ, որոնք կը վըր-տային Միջերկրա-կանի մէջ եւ ահ ու սարսափ տարա-ծած էին:

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

Հոլանտայի եւ Օսմանե-ան կայսրութեան միջեւ դաշնագիրը վաւերացուե-ցաւ 1612 Յուլիսին, որմէ Բարձրագոյն Դրան հետ: Հոլանտացի նաւագնացներ եւ առեւտրականներ ար-դէն կ'ուզէին, որ իրենց երկիրը դիւա-նագիտական կապեր ունենայ թուրքերոյ հետ, որովհետեւ ա-նոնք առեւտրական հարա-ւորութեան հետ կապե-րուեցան: Հոլանտա-ցի առեւտրականներուն ղէմ, որոնք կը վըր-տային Միջերկրա-կանի մէջ եւ ահ ու սարսափ տարա-ծած էին:

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

Սպանական տիրապե-տութիւնը ծանր պայման-ներ ստեղծած էր Հոլան-տայի մէջ. երկրին սպանա-ցի կառավարիչ Ալպայի դուքսը, իտեալոլոքական նութեան արագ տարած-ման եւ սպանական տիրա-պետութեան ղէմ ժողո-վրդային զանգուածնե-րու ժողովութեան, խստա-ցուց բռնութիւնները: Բո-ղոքականները տնտեսա-կան ծանր դրութեան մատնուեցան, երկրագոր-ծութիւնը սակարացաւ եւ հունձքը անբաւարար դարձաւ:

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

Այս պայմաններուն տակ բողոքականները զին-եալ խմբակներ կազմեցին պաշտպանելու համար իրենց իրաւունքները: Յի-շենք, որ վրէպեցիները եւ քաղաքներու աղքատ ընա-կիչները մեծ մասամբ բո-ղոքականութեան յարած էին, մինչդեռ ազնուակա-նութիւնը եւ հարուստ առեւտրականներու դա-սակարգը կաթողիկէ մնա-ցած էին: Ընդհանուր առ-մամբ Արթուր, Հենրի, Նա-սար, եւ Լիւքսամպուրկ հնազանդ էին սպանական տիրապետութեան, մինչ-դեռ Ֆրանսիայ, Պրա-պանթ, Հոլանտա եւ Չե-լանտա ընդդիմադիր դիր-քի վրայ կը գտնուէին: Հիւսիս-արեւելեան նա-հանգները, մեծամասնու-թեամբ աղքատ գիւղաբը-նակ շրջաններ, բայց կա-թողիկէ մնացած էին:

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

Այս ժամանակ հրապա-րակ իլաւ Օրանը (Orange) իշխան եւ Նասաուի կոմս Վիլհելմ (հոլանտական հնչուածով՝ Վիլլէմ) վան Օրան, որ Հոլանտայի ազ-գային հերոսը դարձաւ: Ան ծնած էր 24 Ապրիլ 1533ին, Նասաուի Տիւրենպուրկ աւանը: Ընտանիքը շատ հարուստ էր եւ աւատա-կան ընդարձակ տիրոջ-ներ ունէր Նասաուի մէջ, եւ Լահն հետ հովիտը իրենց կը պատկանէր: Ըն-տանիքէն այլ ճիւղ մը 1404էն ի վեր Պրապանթի եւ այլ շրջաններու մէջ հաստատուած էր՝ իրեն եկեղրոն ունենալով Պրետա աւանը: Վիլլէմ տասնմէկ տարեկանին ժառանգած էր ընտանեկան տիրոջնե-րը, իսկ 8 Յուլիս 1551ին եկամտաւոր Պրիւքսի կոմ-սուհի Աննի հետ ամուս-նանալով՝ անկէ ընդար-ձակ կալուածներ կցեց իր տիրոջնեւրուն:

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

Յիշենք, որ Նասաու (Nassau) տան նախահա-լը՝ Տեուս (1093 - 1117) Լո-րէնպուրկի կոմս եղած է: անոր սերունդը Գերմա-նական կայսրութեան միացաւ: Իսկ Օթթոմանի սե-րունդը ժ.ժ. դարուն Լէջի եւ Պրետայի սենիորու-թիւնները եւ Օրանի իշխա-նութիւնը ստացաւ եւ կոչ-ւեցաւ Օրան - Նասաու-անտր սերունդէն Հոլան-տայի ներկայ արքայական ընտանիքը: Իսկ Լիւքսամ-պուրկի ներկայ ղուքսերը Ուալրամեան ճիւղէն են: Վիլլէմ 1561ին, այլ աւատակներու հետ ընդդիմացաւ սպանական իշխանութեան եւ, կաթո-ղիկէ մնալով հանդերձ, մտտիկ կապերու բարեկա-մութիւն հաստատեց բո-ղոքականներուն հետ: Կնոյ մահէն ետք, 1558ին, ան 25 Օգոստոս 1561ին Սաքսոնիոյ Աննա իշխա-նութեան հետամուտացաւ եւ բողոքականներուն միացաւ:

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

Հոլանտա մտնելով՝ Ալ-չենք, որ վրէպեցիները եւ քաղաքներու աղքատ ընա-կիչները մեծ մասամբ բո-ղոքականութեան յարած էին, մինչդեռ ազնուակա-նութիւնը եւ հարուստ առեւտրականներու դա-սակարգը կաթողիկէ մնա-ցած էին: Ընդհանուր առ-մամբ Արթուր, Հենրի, Նա-սար, եւ Լիւքսամպուրկ հնազանդ էին սպանական տիրապետութեան, մինչ-դեռ Ֆրանսիայ, Պրա-պանթ, Հոլանտա եւ Չե-լանտա ընդդիմադիր դիր-քի վրայ կը գտնուէին: Հիւսիս-արեւելեան նա-հանգները, մեծամասնու-թեամբ աղքատ գիւղաբը-նակ շրջաններ, բայց կա-թողիկէ մնացած էին:

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

Այս ժամանակ հրապա-րակ իլաւ Օրանը (Orange) իշխան եւ Նասաուի կոմս Վիլհելմ (հոլանտական հնչուածով՝ Վիլլէմ) վան Օրան, որ Հոլանտայի ազ-գային հերոսը դարձաւ: Ան ծնած էր 24 Ապրիլ 1533ին, Նասաուի Տիւրենպուրկ աւանը: Ընտանիքը շատ հարուստ էր եւ աւատա-կան ընդարձակ տիրոջ-ներ ունէր Նասաուի մէջ, եւ Լահն հետ հովիտը իրենց կը պատկանէր: Ըն-տանիքէն այլ ճիւղ մը 1404էն ի վեր Պրապանթի եւ այլ շրջաններու մէջ հաստատուած էր՝ իրեն եկեղրոն ունենալով Պրետա աւանը: Վիլլէմ տասնմէկ տարեկանին ժառանգած էր ընտանեկան տիրոջնե-րը, իսկ 8 Յուլիս 1551ին եկամտաւոր Պրիւքսի կոմ-սուհի Աննի հետ ամուս-նանալով՝ անկէ ընդար-ձակ կալուածներ կցեց իր տիրոջնեւրուն:

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

Այս պայմաններուն տակ բողոքականները զին-եալ խմբակներ կազմեցին պաշտպանելու համար իրենց իրաւունքները: Յի-շենք, որ վրէպեցիները եւ քաղաքներու աղքատ ընա-կիչները մեծ մասամբ բո-ղոքականութեան յարած էին, մինչդեռ ազնուակա-նութիւնը եւ հարուստ առեւտրականներու դա-սակարգը կաթողիկէ մնա-ցած էին: Ընդհանուր առ-մամբ Արթուր, Հենրի, Նա-սար, եւ Լիւքսամպուրկ հնազանդ էին սպանական տիրապետութեան, մինչ-դեռ Ֆրանսիայ, Պրա-պանթ, Հոլանտա եւ Չե-լանտա ընդդիմադիր դիր-քի վրայ կը գտնուէին: Հիւսիս-արեւելեան նա-հանգները, մեծամասնու-թեամբ աղքատ գիւղաբը-նակ շրջաններ, բայց կա-թողիկէ մնացած էին:

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

Հոլանտա մտնելով՝ Ալ-չենք, որ վրէպեցիները եւ քաղաքներու աղքատ ընա-կիչները մեծ մասամբ բո-ղոքականութեան յարած էին, մինչդեռ ազնուակա-նութիւնը եւ հարուստ առեւտրականներու դա-սակարգը կաթողիկէ մնա-ցած էին: Ընդհանուր առ-մամբ Արթուր, Հենրի, Նա-սար, եւ Լիւքսամպուրկ հնազանդ էին սպանական տիրապետութեան, մինչ-դեռ Ֆրանսիայ, Պրա-պանթ, Հոլանտա եւ Չե-լանտա ընդդիմադիր դիր-քի վրայ կը գտնուէին: Հիւսիս-արեւելեան նա-հանգները, մեծամասնու-թեամբ աղքատ գիւղաբը-նակ շրջաններ, բայց կա-թողիկէ մնացած էին:

Ժամուրդեր Ուրք աւանի մէկ եկեղեցին առջեւ

Հիւսիսային նահանգնե-րուն մէջ, որոնք միացան եւ կազմեցին Միացեալ Նահանգներու Հանրապե-տութիւնը: 1581ին Սպա-նիոյ Տիւրքի Բ. թագաւոր զահնեկէց եղաւ եւ Հոլան-տա Սպանիայէն անկախ յայտարարուեցաւ: Սա-կայն սպանացիք մինչեւ 1585 զրաւեցին հարաւա-յին նահանգները եւ շար-ժեցան ղէպի հիւսիս: Վիլ-լէմ վան Օրան հիւսիսային շրջաններ փախաւ, ուր 10 Յուլիս 1584ին սպանութե-ամարիններուն նամակներ դրկեց Հոլանտա:

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

Հոլանտա մտնելով՝ Ալ-չենք, որ վրէպեցիները եւ քաղաքներու աղքատ ընա-կիչները մեծ մասամբ բո-ղոքականութեան յարած էին, մինչդեռ ազնուակա-նութիւնը եւ հարուստ առեւտրականներու դա-սակարգը կաթողիկէ մնա-ցած էին: Ընդհանուր առ-մամբ Արթուր, Հենրի, Նա-սար, եւ Լիւքսամպուրկ հնազանդ էին սպանական տիրապետութեան, մինչ-դեռ Ֆրանսիայ, Պրա-պանթ, Հոլանտա եւ Չե-լանտա ընդդիմադիր դիր-քի վրայ կը գտնուէին: Հիւսիս-արեւելեան նա-հանգները, մեծամասնու-թեամբ աղքատ գիւղաբը-նակ շրջաններ, բայց կա-թողիկէ մնացած էին:

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

Այս ժամանակ հրապա-րակ իլաւ Օրանը (Orange) իշխան եւ Նասաուի կոմս Վիլհելմ (հոլանտական հնչուածով՝ Վիլլէմ) վան Օրան, որ Հոլանտայի ազ-գային հերոսը դարձաւ: Ան ծնած էր 24 Ապրիլ 1533ին, Նասաուի Տիւրենպուրկ աւանը: Ընտանիքը շատ հարուստ էր եւ աւատա-կան ընդարձակ տիրոջ-ներ ունէր Նասաուի մէջ, եւ Լահն հետ հովիտը իրենց կը պատկանէր: Ըն-տանիքէն այլ ճիւղ մը 1404էն ի վեր Պրապանթի եւ այլ շրջաններու մէջ հաստատուած էր՝ իրեն եկեղրոն ունենալով Պրետա աւանը: Վիլլէմ տասնմէկ տարեկանին ժառանգած էր ընտանեկան տիրոջնե-րը, իսկ 8 Յուլիս 1551ին եկամտաւոր Պրիւքսի կոմ-սուհի Աննի հետ ամուս-նանալով՝ անկէ ընդար-ձակ կալուածներ կցեց իր տիրոջնեւրուն:

ՀՈՒՆՎԱՐ 2000 ԱՆԿԱՆՈՒԹՆԵՐ

Այս պայմաններուն տակ բողոքականները զին-եալ խմբակներ կազմեցին պաշտպանելու համար իրենց իրաւունքները: Յի-շենք, որ վրէպեցիները եւ քաղաքներու աղքատ ընա-կիչները մեծ մասամբ բո-ղոքականութեան յարած էին, մինչդեռ ազնուակա-նութիւնը եւ հարուստ առեւտրականներու դա-սակարգը կաթողիկէ մնա-ցած էին: Ընդհանուր առ-մամբ Արթուր, Հենրի, Նա-սար, եւ Լիւքսամպուրկ հնազան

ԱՐՇԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՈՃԻՐՆԵՐՈՒ ԴԻՄ ՊԱՅՔԱՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ՝ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԵՆՍԱԿԱՆ

Եւրոպական Միութեան նախարարներ քանի մը շարքով առաջ կը յայտնէին, թէ նոր օրէնքներու մշակումը պիտի հետապնդեն վերջ տալու նպատակով ինքրինէն ճամբով գեղջարարներու, համակարգիչներու խափանարարներու եւ երեխաներու պոռնկագիրներու արագ օրէն սանդղակներու:

Գիտակցելով այն տուեալներ, թէ սալյարի ոճրագործները համակարգիչներու ոճիրներու ազդեցութիւնը օրէնքներու սարքերու թիւնները կ'օգտա-

մինչ պատասխանը խիստ շուտով զանդաղութեամբ կը հասնին:

Համակարգիչներու ժառանգը, նման Մալթայի «Միւրոյ ժառանգ»ին, կրնան ինքրինէն ճամբով չափազանց արագ հարուածել եւ համակարգիչներու խափանարարներ (հեքթրներ) կրնան աշխարհի որեւէ մէկ վայրէ ուղարկուի թափանցել կամ գանձել իրենց ենթակայ դարձնել:

Ամերիկեան Է.Մ.Պ.Ս.Յ.ի տնօրէնը՝ Լուիս Ֆրիչ, Մարտի վերջերս կը յայտնէր, թէ իր գործակալութեան կողմէ քննութեանց առարկայ սալյարի ոճիրներու թիւը կրկնապատկուած է անցնող տարուան ընթացքին, եւ թէ Փետրուարին զխաւար ուղարկուած վրայ տեղի ունեցած յարձակումները սառցալեռան երեւոյթ մասն են միայն:

Ան սալյարի ոճիրներով զբաղող Ծերակոյտի մէկ ենթախումբներուն առաջարկած էր ամերիկեան օրէնքները փոխել անպիտի ձեւով, որ աւելի զիւրիս ըլլայ սալյարի ոճրագործներու հետապնդումը եւ երկրին մէջ ամէնէն արագ աճ արձանագրող ոճիրներու մարզին հետ քայլ պահել:

Իսկ անմիջապէս որ ոճիրը սահմաններէ անցնի, ազգային օրէնքներու «խառնիճադան» մը ուստիկանութեան քայլերը կը զանդաղեն, մինչ հարցը կ'անցնի սալյարի աշխարհէն դիւանագիտական շրջանակներ, ուր միջազգային օրէնքը եւ շրջանային նախնաձը նոյնքան կարեւոր են, որքան հետապնդումները:

ԲԱԶՄԱԹԻ ԵՐԿԻՐՆԵՐ ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՈՃԻՐՆԵՐՈՒ ԿԱՊՈՒՄԸ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ԶՈՒՐԿ ԵՆ

Միւս կողմէ, հետզհետէ աւելի թափ ստացող միջազգային այս սպառնալիքին դէմ պայքարը կը խոչընդոտէ նաեւ այն տուեալը, որ աւելի քան 100 երկրներ, ըստ ամերիկացի պաշտօնատարներու, համակարգիչներու կապուած ոճիրներու վերաբերյալ օրէնքներէ զուրկ են:

Ամերիկեան Ազգային Կեդրոնական Գրասենեակի տնօրէն Էսկըր Արմսթըն, որուն գրասենեակը ինքրիպէս հետ ամերիկեան կապերը կը համակարգէ, կ'ըսէ, թէ ինքրիպէս 178 անդամներուն 60 աւ հարիւրը ներկայիս անհամեմատ օրէնսդրութիւնը չունի ինքրինէն եւ համակարգիչներու կապուած ոճիրներուն դէմ պայքարելու համար:

Յուլիսի վերջերս Աստմարն Ներկայացուցիչներու Տան մէկ յանձնախումբին կը յայտնէր, թէ սալյարի ոճիրներու սահմաններ ցատկով ընդլայնելու ցոյց կու տայ, թէ օրէնքներու ամրապնդումին համար միջազգային գործակցութիւնը կենսական դարձած է:

Փենթակոնի ենթակառուցներու եւ Տեղեկութեան Ապահովութեան նշանակալի տնօրէնը՝ Ռիչարդ Շէյքըր, նշեալ յանձնախումբին ըսած է, թէ անցնող տարի ամերիկեան պաշտպանութեան նախարարութեան զորութիւններու վրայ աւելի քան 22 հազար սալյարի յարձակումներ արձանագրուած են ցանցերու պաշտպանութեան համար կազմուած խմբակի մը կողմէ:

Ան անհրաժեշտ նկատած է մշակելու «արհեստագիտութիւնը, կարողականութիւնը, գործընթացը եւ օրինական ծիրը, հակադրձելու համար սալյարի դէպքերու գրեթէ անմիջականօրէն եւ ո՛չ ժամեր կամ օրեր ետք, ինչպէս կը պատահի ներկայիս»:

ԻՆՅԵՐՆԵՐ ԶԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍԸ ՍՏԱՇՊԸՆՆԵՐՈՒ ՄԱՅՊԸՆՆԵՐՈՒ ԵՆՈՐ ՕՐԵՆՔՆԵՐՈՒ

Մինչ կառավարութիւններ սալյարի ոճիրներու դէմ պայքարելու միջոցներ կը հետապնդեն, ինքրինէն ճամբով սալյարի ոճիրներու թիւնը սալյարի ոճիրներու մասին խորհրդատուները մասն են միայն:

Մալթայի «Ինքրինէն Ըլալթա» եւ «Կլոպըլ Ինքրինէն Փրոնէքթ» խմբակները, որոնք բազմազգեան անդամակցութիւն ունին, Փարիզի մէջ սալյարի ոճիրներու մասին խորհրդատուները մասն են, թէ չափազանց խիստ օրէնքներ

կրնան ծանր լինել ըլլալ ինքրինէն ճամբով սալյարի ոճիրներու թիւնը սալյարի ոճիրներու մասին խորհրդատուները մասն են միայն:

Խմբակներուն ներկայացուցիչները յայտնած են, թէ կառավարութիւնները պէտք է ամրապնդեն ազգային եւ ընդհանրական օրէնքները պայքարելու համար սալյարի ոճիրներու դէմ, սակայն անոնք պէտք է հետապնդեն նոր օրէնքներ

«ԶԱՐՆԻՎՈՐ» ՍՏԱՇՊՈՒԹԵԱՆՑ ԴՈՒՈՒ ԿԸ ԲԱՆԱՅ

Է.Ֆ. Պի. Այ. Յուլիսին կը յայտարարէր, թէ հասարակած է համակարգիչներու նոր դրուիւն մը, զոր «Քարնիվոր» կոչած է, իրեն կարելի չի տրուի փայտի համար, որ ճնշագործի միջոցով սալյարի ոճիրներու դէմ պայքարելու համար:

Մակաուի քաղաքացիներու ազգայնականները անհանկուստ իրաւունքներ պաշտպանող անհայտներ ու խմբակներ մտաւախութիւն արտայայտած են, թէ անհիկա կրնայ կարկիւր շարքային բանալ անհեղինակ ինքնապաշտպանութիւնը:

Մակաուի քաղաքացիներու ազգայնականները անհանկուստ իրաւունքներ պաշտպանող անհայտներ ու խմբակներ մտաւախութիւն արտայայտած են, թէ անհիկա կրնայ կարկիւր շարքային բանալ անհեղինակ ինքնապաշտպանութիւնը:

Պաշտպանութեան ղեկավարը մը Օգոստոսի սկիզբը 10 օր փութած էր Է.Ֆ. Պի. Այ. ինքնապաշտպանութեան անհայտներ ու խմբակներ մտաւախութիւն արտայայտած են, թէ անհիկա կրնայ կարկիւր շարքային բանալ անհեղինակ ինքնապաշտպանութիւնը:

Է.Ֆ. Պի. Այ. կը պնդէ, որ դրուիւնը կ'օգտագործէ միայն դաշտայնական արտադրանքներ, սակայն քաղաքացիներու ազգայնականները պաշտպանող խմբակներ կը պահանջեն, որ գործակալութիւնը ճշգրտօրէն բացատրէ, թէ անհիկա կ'ընդունի ինչ գործը:

Արտարտեսան նախարարութիւնը Օգոստոսի կէտերուն կ'ըսէր, թէ Է.Ֆ. Պի. Այ. «Ի. Փի. Այ. Մի. յինչուրք 45 օրէն փրկելու համար անհիկա կ'ընդունի մը պիտի կարգադրէ, սակայն իրաւապաշտպանութեան 45 օրը սնանկ մը յայտնաբերելու համար:

Իսկ «Կլոպըլ Ինքրինէն Փրոնէքթ» շեշտած է, թէ կառավարութիւնները պէտք է ուղղորդեն ըլլան երաշխաւորելու, որ իրենց համակարգիչները սեփական զորութիւնները պաշտպանուին: Անոնք նաեւ պէտք է ֆինանսաւորեն հետազոտութիւններ եւ կրթական ծրագրերը՝ ինքրինէն ճամբով սալյարի ոճիրներու համար:

Իսկ «Կլոպըլ Ինքրինէն Փրոնէքթ» շեշտած է, թէ կառավարութիւնները պէտք է ուղղորդեն ըլլան երաշխաւորելու, որ իրենց համակարգիչները սեփական զորութիւնները պաշտպանուին: Անոնք նաեւ պէտք է ֆինանսաւորեն հետազոտութիւններ եւ կրթական ծրագրերը՝ ինքրինէն ճամբով սալյարի ոճիրներու համար:

ՊԱՏԱՆԻ ԽԱՓԱՆԱՐԱՐՆԵՐ ՊԵՏՔ Է ՍԱՅՊԸՆՆԵՐ ԲԱՐՈՅՎԱԾՆՈՒԹՅՈՒՆ ՍՈՐՎԻՆ

Մ. Նախագահներու արգարութեան նախարար ձեւերը Ռիմոն պատանիներու յատակ պատգամ մը ունենալու Ապրիլին. «Օրէնքը ձեզ կը զիտէ»:

Ան կը խօսէր Քանաուայի մէջ 15 տարեկան պատանիներու մը ձեռքով արտադրուած հետք «Մի. էն. էն» կալիֆօնի ուէջ պայթիւն վրայ փոխարկուած յարձակումներուն պատճառով:

Օրին Ռիմոն կոչ ըզգուած էր երեխաներուն սալյարի բարոյականութիւնը սորվելու, սակայն նաեւ ան յատակ դարձուցած էր, որ անհետարական սալյարի վրայ սալյարի յարձակումները այլեւս դպրոցական յարձակումներէն արտաքին չեն կատարուին:

Համակարգիչներու ապահովութեան մասնագետները կ'ըսեն, թէ նկատի ունենալով, որ ինքնուրուի վրայ ներկայիս նմարի վրայ սալյարի անհետարական մեծ շանքը, ժամանակը կ'աւելնէ, որ սալյարի աշխարհին մէջ անհետարականները նաեւ համարաւոր ըլլան:

Անհետարականներու եւ երեխաներու կապին մասին գիրքի մը ներկայացուցիչ փոքրիկ պատմութիւնը կ'ըսէ, թէ բազմաթիւ ծնողներ տակաւին մտաւախութեամբ կը մտնեն արհեստագիտութեան եւ այդ պատճառով սալյարի աշխարհին մէջ իրենց երեխաներուն չեն հիսկը:

Ա.Ֆ. Պապի նամակային, կան ստույգ փաստեր, թէ բազմաթիւ անհետարականներ մեղաւորուելու համար կ'աւելնեն իրենց խափանարարութեան:

Գործնական անպատիժ կերպով սահմաններէն անդին հարուածելու համար, Ե. Միութեան արդարութեան եւ ներքին գործոց նախարարները կը յայտարարէին, թէ արդարութիւնը սալյարի աշխարհին պիտի հասցնեն:

Յրանստի արդարութեան նախարարը՝ Էլիզաբէթ Կիլու, կ'ըսէ, թէ Եւրոպական Միութիւնը ընտանեկան չունի ինքրինէն ճամբով գործարարութեան սահմանափակելու, սակայն պէտք է արգիլել անոր «անօրէն գոտի» մը վերածուիլը, կը շեշտէ ան:

Կիլու, որուն երկիրը Ե. Միութեան ներկայ նախագահն է, կը յայտնէ, թէ 15 երկիր հաշուող պլանը կը զիտակցի, թէ ինքրինէն ճամբով ոճիրներու կախարհային արագութեան չափազանց զանդաղ ակադարձած է:

Արդարեւ, սալյարի ոճիրի արագութեան աշխարհին մէջ յանցանք քանի մը մէկ միլիոնէն քանի մը երկրորդականներու մէջ տեղի կ'ունենայ:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՈԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐԸ ԸՆԴՈՒՄ ԵՆ ՍԱՅՊԸՆՆԵՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՎՐԱՅ

Մ. Նախագահներու ներկայացուցիչներու Տան գաղտնի սպասարկութեան յանձնախումբի նախկին ատենակալները՝ Տէյլը Մարտի, Սեպտեմբերի կէտերուն համակարգիչներու վերաբերող խորհրդատուները մը ընթացքին յայտարարած է, թէ Սի. Այ. Է. Յ. ի Փենթակոնի կայացուցած ճորտագոյն ուսումնասիրութիւնը կ'օգտագործեն «պիթ»-ը եւ «պայթ»-ը գործածող թշնամիներ, որոնք Մ. Նախագահներու վրայ կը յարձակին, եւ ո՛չ՝ ուսմանը կամ միջցամաքամասային ճորտագոյն:

Ի ներկայիս-Էլեքթրոնիքս Ինտերնալ Ըլալթա-ը ընկերութիւններու խմբակի տնօրէնը հանդիսացող Մարտի յայտնած է, թէ ուսումնասիրութիւնը նկատի կ'ունենան ամերիկեան էլեւտրական հիմնադրամներու, հաղորդակցութեան կենտրոններու եւ լրտեսական արքանակներու վրայ սալյարի յարձակումներ:

Յանցեր ունեցող անձն ուրութիւններու վրայ էլեկտրոնիքս յարձակումները պարզապէս սեւաւորներ չեն յառաջիկայ մեծ պատերազմի մը սկստանալու ռիսկ մասին, այլ -անոնք իրականութիւն են-, ըստ Մարտիի, որուն խմբակին անդամները էլեկտրոնիքսի մարզի 550 միլիոն տոլար արժող ճարտարարուեստին ծով ստ հարկերը կը անդադարեցնեն:

Նախկին երեսփոխանը խորհրդատուներին յայտնած է, թէ 30 երկիրներու մէջ հաղորդակցութեան պատերազմի ծրագրերը ընթացքի մէջ են, եւ անոնք կ'առաջարկեն գտնել յարձակողական բնոյթի սալյարի գէներ, ինչպէս ժամեր, որոնք կրնան հաղորդակցութեան կենտրոններ հարուածել:

Հազի տարի մը առաջ տեղի ունեցած ուսումնասիրութիւնը նախագահին դէր ստանձնած է միջ ճարտարարութեան, որ գործակցի սալյարի սպառնալիքներու պատրաստուելու համար:

Խորհրդատուներին յայտնած մէկ այլ մասնագետը՝ «Սոփթուր Էնճինիթի» հիմնադրի նախագահ Սթեֆըն Քրոս, ըսած է, թէ ամերիկեան ցանցերը յարձակումի հանդէպ շատ խոցելի կը մնան. «մեծ մասամբ որովհետեւ սոփթուրը ընդհանրապէս շատ վատ որակ ունի»:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՉՆԵՐՈՒ ԿԱՊՈՒՄԸ ՕՐԵՆՔՆԵՐՈՒ ԵՆՈՐ ՕՐԵՆՔՆԵՐՈՒ

Ամերիկեան ներկայացուցիչներու Տան մէկ յանձնախումբը (Ռի. Էյ. Օ.) քանի մը շաբաթ առաջ զարգացուցած կառավարութեան հազի անցման ճիշդ մը տուած է (նուազ Տի) հիմնական գործակալի սպառնալիքներու համար, զորոշարժելով, թէ նորը եւ կարելի գործողութիւնները մը տեղեկութիւններ հետզհետէ աւելի մեծ սպառնալիքի տակ կը գտնուին:

Անհիկա ստուգած է 24 նախարարութիւններ եւ գործակալութիւններ եւ գտած, թէ անոնք զարգացուցած մեծ տարողութեամբ գործողութիւններ եւ ունեցումներ - գեղծարարութեան, ակտիւի միջոցներու օգտագործումի եւ խանգարումներու վտանգի մակ կը դնեն:

Պաշտպանութեան նախարարութիւնը միայն

առաւել Տի ստացած էր ի համակարգիչներու սպառնալիքներու գծով:

Սեպտեմբերին, երբ այս տեղեկագիրը հրատարակուած էր, Սպիտակ Տան Տնօրէնութեան վերաբերող տեղեկութեանց սպառնալիքներուն քաղաքականութիւնը կը ճշդէ, խոստովանած է, թէ շատ մեծ աշխատանք կայ տանիք եւ այդ աշխատանքը ամէն օր պէտք է քարելու:

Ռի. Էյ. Օ. հիմնական, պետական պաշտօնատարներ հետզհետէ աւելի կը մտահոգուին հաւանական սալյարի յարձակումներով, որոնք տեղի կրնան ունենալ վնաս հասցնելու. գաղտնի տեղեկութիւններ քաղելու, ոճիրի կամ խափանարարութեան նպատակով:

Նկատի ունենալով, որ իշխանութիւնները հետզհետէ աւելի կ'ապահովեն համակարգիչներու ցանցերու, - աւելի մեծ հաւանականութիւն գոյութիւն ունի, թէ անոնք ճամբով յարձակումներ սզգային կենսական շահներու պիտի սպառնան-, կ'ըսէ Ռի. Էյ. Օ.:

Կարգ մը օրինակներ նկարագրելով՝ անհիկա կը յայտնէ, թէ զանազան նախարարութեան համակարգիչներու սպառնալիքներու տարբերութիւնները թափ կու տան գեղծարարութեան վտանգի՝ կապուած միլիտարտար տոլարներու հասանող վճարումներու:

Պաշտպանութեան նախարարութեան պարտաւոր, նման հարցեր աւելի խոցելի կը դարձնեն գիտութեան տարբեր գործողութիւնները, որոնք կարելի են նախարարութեան պատերազմ մղելու կարողականութեան համար, կ'ըսէ անհիկա:

ՍԱՅՊԸՆՆԵՐ ՈՃԻՐՆԵՐԸ ԵԼԵՄԵՆՏԱԿԱՆ ՄԱՅՊԸՆՆԵՐՈՒ ԻՆՅԵՐՆԵՐ ԶԱՐՏԱՐԱՐՈՒՄԻ ՎՐԱՅ

Ելեւմտական մարզին հսկող իշխանութիւնները միջազգային կրթական փորձերով պայքարի ինքնուրուի խորհրդակցով դրամ «լուսար» եւ ելեւմտական այլ ոճիրներու դէմ, կ'ըսեն մասնագետներ՝ շեշտելով, որ երկիրները պէտք է աւելի սերտօրէն եւ արագօրէն գործակցին պայքարելու համար անոնք դէմ:

Ինքրիպէս ընդհանուր քարտուղար Ռէյմոն Էնտըր Անգլիոյ մէջ Սեպտեմբերի տեղի ունեցած տնտեսական ոճիրներու վերաբերող միջազգային խորհրդատուները մը ընթացքին ըսած է, թէ դրամ «լուսար» ակտիւի միջոցները, գէները անտեսուող, պոռնկութիւնը եւ ոճիրային այլ գործունեութիւններ տարեկան միլիարտար տոլարներ «կը խլեն» աշխարհի օրհանկան տնտեսութեան:

Սակայն կառավարութեանց միջոց գործակցութեան պակասը եւ ինքնուրուի պարագային գոյութիւն չունեցող հակակշիռը կը նշանակեն, թէ պատասխանատուները քայլ չեն կրնար պահել հետզհետէ թափ ստացող էլեւմտական գերարդիական միջազգային ոճիրներուն հետ:

Այս տարեկանները դրամ «լուսար» կապուած միջազգային յատուկ յանձնախումբ մը «նշան են ամբողջած է» 15 երկիրներ, որոնք չեն գործակցիր դրամ «լուսար» դէմ պայքարին: Անոնց կարգին են՝ Լիբանան, Իսրայէլ, Ռուսիա եւ Ֆիլիպինեան կղզիներ:

«Ասոնք դրամ լուսար պայքարին մէջ կը թուին տկար զգայնոր ըլլալ», կ'ըսէ յանձնախումբին նախագահը՝ Խոսէ Մարիա Ռիլոն:

Պատրաստեց՝ Ս. Ա. ՊՈՆՏԵԱՆ Աղբիւրներ՝ «ՈՂՅՈՐԶ», «ԻՆՅԵՐՆԵՐԸ ԵՆՈՐ ՕՐԵՆՔՆԵՐՈՒ ԵՆՈՐ ՕՐԵՆՔՆԵՐՈՒ»

ԱՂԵՏԱԼԻ ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐ ՏԱՐԲԵՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՄԵՋ

ՄԱԿ երէկ կոչ ուղղեց 10,7 միլիոն տոլար ապահովելու՝ 2,2 միլիոն քառապոստիացիներու անմիջական օժանդակութիւն հայթայթելու համար: Անիկա ըսաւ, թէ տասնամեակներու ամէնէն ծանրակշիռ ողողումները երկրի բնակչութեան շուրջ 20 առ հարիւրը մտատուրապէս 2 միլիոն հոգի, տեղահան ըրած են:

Յուշիկի սկիզբէն ի վեր, ողողումները 184 զոհ խլած են եւ աւելի քան 50 միլիոն տոլարի նիւթական վնասներ հասցուցած են:

Միւս կողմէ, Հնդկաստանի Արեւմտեան Պենկալ նահանգին մէջ ողողումներու շուրջը երէկ աւելի քառասուն յաւելեալ զոհեր կ'առնուէին: 22 տարուան ամէնէն ծանրակշիռ ողողումները առնուածն 860 զոհ խլած են, իսկ հազարաւոր անասուններ սատկած են: Տակաւին 40 զոհեր ողողած կը մնան:

Պանկլատէի մէջ ողողումները 17 միլիոն հոգի տազանապի մտանած են, աւելի քան 100 զոհ խլած, մինչ 50 հոգի անհետացած կը նկատուի:

Մինչ այդ երկրորդ երէկ նաեւ ընդդիմադրութեան պահանջով ընդհանուր գործադուլ մը կը դիմագրէին իրրեւ ղողոթ անոր ղեկավարներէն մէկուն սպանութեան դէմ:

Միւս կողմէ, «Գրիթ» մարիկը, թէեւ աւելի մեղմացած, սակայն շարունակած է հարուածել Պելլիզի ծովափերը, պատճառելով սեղանաբաքի անձրեւներ, որոնք ծովափերայ շրջանները ողողած են: Տեղատարափ անձրեւ-

ները ողողած են նաեւ մաճայն, այս անձրեւները երեքամի թերակղզին, արեւելեան Մեքսիքան, Հոնոլուլուսը եւ Նիքարագուան:

Մասնագէտներու հա-

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ՔԱԿԻ ՀԻՆԳ ԸՄԲՈՍՏԵՐ ԿԸ ՍՊԱՆՆՈՒԻՆ

Թուրք պաշտօնատարներ երէկ յայտնեցին, որ հիւսիսային Իրաքի մէջ միջքրտական բախումներուն պատճառով սպաննուած են ՔԱԿԻ հինգ ըմբոստներ:

Քիւրտիստանի Հայրենասիրական Միութեան (դեկավար ձայլով թալապանի) մէկ աղբիւրը ըսաւ, որ ՔԱԿԻ հինգ անդամներ սպաննուած են երբ կը փորձէին մուտք գործել իրենց հակաշէյնի ենթակայ շրջաններ: Իրաքեան եւ իրաքական քրտական աղբիւրներ յայտնեցին, որ անցնող շաբթուան ընթացքին բախումներուն զոհ գացած են աւելի քան տասնեակ մը անձեր:

Ք. Հ. Միութեան աղբիւրը նշեց, որ ՔԱԿԻ դէմ պայքար բացուած չէ ք. Հ. Միութեան կողմէ, այլ ՔԱԿԻ նախադրած էր:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ԹՐԲԵՐԷՆՈՎ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐՈՒ ՀԱՂՈՐԴՈՒՄ

Պուլկարիոյ պատկերասփիւռի պետական կայանը երէկ սկսաւ թրքերէնով քաղաքական լուրերու հազորդ ման:

Պուլկարիոյ 8,5 միլիոն բնակչութեան տարած հարիւրը թուրք է: Անիկա ներկայիս բնակչութիւններ կը կատարէ եւրոպական Միութեան անդամակցելու համար:

Յառաջիկայ տարուան երեքփոխանական ընտրութիւններուն թրքական էՄ. ԱՐ. ԷՖ. Փարթիք Կուսակցութիւնը կը համարուի հաւանաբար լուրջ մրցակցի թրքական ընդդիմադրութեան կառավարութեան եւ անոր ընկերակցական ընդդիմադրութեան միջեւ:

1989ին համայնավարութեան անկումէն ետք թուրքերը վերատիրացան իրենց իրաւունքներուն: 300 հազար թուրքեր, որոնք Թուրքիա փոխադրուած էին, վերադարձած են Պուլկարիա:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ՊՈՒՇ - ԿՈՐ ԲԱՆԱՎԷՃ

ՌԻԱՇԻՆԿՈՒՆ. 2 (ՌՈՅԹԸՐԶ).- Մ. Նախագահը նախագահութեան թեկնածուներ՝ դեմոկրատ Ալ Կոր եւ հանրապետական ձորձ Տապրլու Պուշ, երկուշաբթի օր տարբեր ձեւերով պատրաստուեցան իրենց առաջին կենսական բանավեճերուն:

Պարզնի մէջ երեքշաբթի գիշեր տեղի ունենալիք բանավեճը չափազանց մեծ կարեւորութիւն ստացած է, մինչ հետզհետէ աւելի

ի յայտ կու գայ, թէ երկու թեկնածուները գրեթէ նոյն համեմատութեամբ ժողովրդականութիւն կը վայելեն եւ անոնց միջեւ պայքար շատ սուր պիտի ըլլայ:

90 վայրկեան տեւողութեամբ բանավեճը, որ Նոյեմբեր 7ի ընտրութիւններէն ճիշդ 5 շաբաթ առաջ պիտի կայացուի, պիտի դիտւի աւելի քան 80 միլիոն քուէարկողներու կողմէ:

«Ռոյթըրս» - «ԷՄ.

ԷՄ. ԷՆ. ՊԻ. ՍԻ. Նի կողմէ կատարուած անօրինային հերթականութեամբ նորագոյն հարցախոյզը ցոյց տուած է, թէ փոխ նախագահ Կոր 4 առ հարիւրի առաւելութիւն մը ունի բաղադրուած Թեքսասի կառավարիչ եւ նախկին նախագահ ձորձ Պուշի տղուն Պուշի Տապրլու Պուշի:

Բանավեճը յառաջիկայ երկու շաբաթներուն նախատեսուած երեք բանավեճերուն առաջինը պիտի ըլլայ:

ՍԵՁԵՐ ԿԸ ՊԱՇՏՊԱՆ ԶՐԱՄԱՆԱԳԻՐՆԵՐ...

Ծարուհակուած Յրդ Էջէն

Նաճ Էր, թէ անոր վերաբերմունքը ցուցանիչ է «պիշուս եւ տիպիկ» մեթոդով կեցուածքին:

Ան ըսած էր, թէ նախագահին քայլը կը վտանգէ փոխատուութիւնները, որոնք կայեալ են դրամատուներու շուտափոյթ վերակառուցումէն:

Էճէիտի ժողովրդավար 2ախ Կուսակցութեան անդամներուն յայտնած է, թէ կենսականօրէն կարելի է, որ հրամանագիրները վաւերացնեն, եւ թէ ինք ինքնավստահ է, որ կուսակցութեան երեսփոխանները «այս հարցով իրենց պարտականութիւնը պիտի կատարեն»:

Կարգ մը նախարարներու կարծիքով, Սեզեր, իբրեւ նախկին դատաւոր, բաւարար պատրաստութիւն չունի նախագահութեան պատասխանատուութիւնները ստանձնելու համար:

Այսուհանդերձ Սեզեր իր խօսքին մէջ յստակ դարձուցած է, որ օրէնքին տառացիօրէն կառչելը կը նկատուի մարդ մը, ուր Թուրքիա, իբրեւ Ե. Միութեան անդամակցութեան թեկնածու, պէտք է արմատականօրէն բարելաւէ իր քայլերը:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ՊԷՅՃԻՆԿ ԿԸ ՔՆՆԱԴԱՏԷ ՎԱՏԻԿԱՆԸ

Չինաստան երէկ վատիկանը ամբաստանեց «հին վերքերը բանալու» յանգանքով՝ 120 հոգի սուրբ հոշակելով: Պէյճինկ նաեւ հանրութեան սեփականութիւնը դարձուց փաստաբանութիւն, որոնք կը խօսին բռնաբարումներու եւ այլ ոճիրներու մասին, որոնք ենթադրաբար գործադրուած են սուրբերուն կողմէ:

Չինաստանի պետական լրատու գործակալութիւնը հրատարակեց անուանացանկը միսիոնարներու, որոնք բռնաբարած են կիներ, կողոպտած են գիւղացիներ եւ գործած տարբեր տեսակի զանազան ոճիրներ:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ՀԵՏ

ԻՐ ՅԱՐԱՐԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՄԵՋ

ԹԱՅՈՒԱՆ ԲԱՐԻ ԿԱՄԵՑՈՂՈՒԹԵԱՆ ՔԱՅԼ ՄԸ Կ'ԱՌՆԷ

Թայուան երէկ յայտնեց, որ պիտի մեղմացնէ Չինաստանի հետ ուղղակի առեւտուրը եւ ծովային փոխադրամիջոցները սահմանափակող օրէնքը եւ ըսաւ, որ այս քայլը Պէյճինկի կողմէ պէտք է համարուի բարի կամեցողութեան քայլ մը:

Չինաստանի հետ հարցերու յանձնախումբի նախագահ Լին Չուն-Փին ըսաւ, որ առաջին քայլը պիտի ըլլայ կապի անջատ կէտեր ստեղծել չինական քաղաքներու հետ, ապա՝ լայնածիր կապեր հաստատել անոնց հետ:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ

ԵՐԱՇՏԸ ԵՒ ՔՈՒԵՐԱՆ ԶՈՂՆԵՐ ԿԸ ԽԼԵՆ

Աֆղանիստանի մէջ երաշտի կապուած անօթութիւնը եւ քուէրան 137 զոհ խլած են, յայտնեց ՄԱԿ երէկ:

Երեք տասնամեակներու ամէնէն ծանրակշիռ երաշտը Աֆղանիստանի 23 միլիոն բնակչութեան 50 առ հարիւրը հարուածած է՝ մղելով տասնեակ հազարաւոր մարդիկ, որ իրենց գիւղերէն խոյս տան:

Միւս կողմէ՝ Աֆղանիստանի իշխող Թալեպան շարժումը երէկ հրապարակաւ երեք հոգի կախած է հարաւային Քանտահար քաղաքին մէջ՝ մարդասպանութեան եւ գողութեան յանցանքներով:

Անցեալ ամիս, թալեպանները չորս հոգի կախած էին մարդաբաշար Քապուլի մէջ վերջերս տեղի ունեցած ոմբահարումներուն մեղսակցութեան յանցանքով:

(ՌՈՅԹԸՐԶ)

ԼԱԲԱԳՈՅՆ ԱՊԱԳՈՅԻ ՄԸ ԶԱՄԱՐ... ԼԱԲԱԳՈՅՆ ՃԱՄԲԱՆ

ՓՈԼԻԿԼՅՈՑ ԱՐՈՒԵՍԻՑ ԲԱՂՁՐ. ԿԱՐԺԱՐԱՆ

ԵԹԷ...

• Եթէ միջնակարգ դասարանի աշակերտ ես, արձանագրուէ նախապատրաստական դասարանի:

• Եթէ պրէտիկ դասարանի հասած ես, արձանագրուէ պարալորէյի Ա. դասարան:

• Եթէ պարալորէյի քննութեանց յաջողած ես, արձանագրուէ վարժարանին համալսարանական (TS) դասարան:

Արձանագրութիւն՝ ամէն օր ժամը 8:00էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 8:00 Տոքա, հեռ. 01-251320, 03-299484:
Տէր եւ տնօրէն ՊԵՏՐՈՍ ՇԵՄԵՄԵԱՆ
Պէքայի մասնաճիւղ ղիմիկ պրն. Ժաք Տաղիանի եւ Բաֆֆի Գեորգեանի (Այնճար) հեռ. 03-272676:

ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Լոնտոնի սակարանին մէջ, դրամանիշներու փոխանակման սակը հետեւեալն էր երէկ կէտօրին.

Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.	
Եուրօ	0.8815
Ֆրանսական ֆրանք	7.4388
Քանադական տոլար	1.50095
Գերմանական մարք	2.218
Հոլանտական ֆլորին	2.4991
Չեխոսլովակական ֆրանք	1.7298
Պելլիքական ֆրանք	45.747
Իտալական լիր	2195.82
Ճափոնական եւե	108.73
Շուեդական քրոն	9.67
Նորվեգիական քրոն	9.1287
Դանիական քրոն	8.456
Մեկ սրիլին	1.469

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 4679

Պատրաստեց՝ Տ.Ս. ԱՐԱՋԱՐԵԱՆ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

ՇՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ ՈՒՂԱՆԱՅԵԱՆ

1. Վահրամ՝ Մավեանի երկերի (երկու քառ):
2. Հայկական ամիսնորու Գ. օրը - Իգալան անուն (հակ.):
3. Բայկական ժամանակ - Սարենիկի քաղաքի ցեղը:
4. Ողբ (հակ.) - Արցախի հնավայրերը:
5. Սուրբ - ձերմակ շի-նանի (հակ.):
6. Նոյն գիրքեր - Վեր-նայրը:
7. Կրկնուած ճայնաւոր-ներ - Կիլիկիան քաղաք - ժիտական մասնիկ:
8. Պատկերագրող - Բարձր:
9. Քիմի, համառութիւն:
10. Գառնիթուկ - Իգալան օտար անուն:
11. Ճեղքանակ - Սեւ սր-տուղներով վշտ թուփ:
1. Պնակ - Պողոտեանկ:
2. Կրճող կենդանի - Լեզ-տով մը՝ այո՛:
3. Եռանդուն - Բունիկ:
4. Կուտար - Մովսէս Զարուհեանի գրչանունը:
5. Սախական երկիր:
6. Հայ պատագրական պայթարի ոսկիլրան - Հա-յաստանի գետերը:
7. Թաւուն պայթուցիկ - Գոյութիւն ունի:
8. Հայոց Խոսրով Բ. ար-բան դաւադրաբար սպան-նողը - Խալիոյ քաղաքն-րը:
9. Ոյոր՝ - Պողոտեանկ:
10. Գեղամ Արեւանի եր-կերը - Քաջ:
11. Աստուածային - Թու-րիկի ճննդավայրը:

ԹԻՒ 4678

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Վ	Ա	Ղ	Ա	Ր	Շ	Ա	Պ	Ա	Տ
2	Ե	Ս	Ա	Յ	Ր	Ն	Ո	Ւ	Ա	Լ
3	Շ	Ա	Ր	Ա	Ս	Ա	Կ	Ն	Ա	Ր
4	Ա	Ն	Ա	Ս	Ե	Լ	Բ	Ձ	Ա	Տ
5	Պ	Ա	Ր	Լ	Ե	Ւ	Ա	Ձ	Բ	
6	Ք	Ա	Ր	Ն	Ն	Ն	Ա	Կ	Ք	
7	Լ	Ո	Ղ	Յ	Ո	Ն	Ի	Ք		
8	Կ	Կ	Ր	Ք	Ա	Ս	Ա	Ս		
9	Տ	Ո	Կ	Ա	Ն	Ա	Ս	Ն	Ի	
10	Ի	Տ	Ա	Պ	Ա	Ն	Ա	Ս	Օ	
11	Ն	Մ	Ա	Ն	Ա	Կ	Ք	Ա	Ռ	

ՍԱԿԱՐԱՆ

Պէյրուքի սակարանին մէջ օտար դրամանիշներու փակման սակագիները հետեւեալ-ներն էին երէկ.

Սուրիական թղթակի	31.50 - 33.50 լ.ն.
Իրաքեան տինար	50.00 - 51.00 լ.ն.
Պահրէյեան տինար	3990.00 - 4010.00 լ.ն.
Քուէթեան տինար	4878.42 - 4880.42 լ.ն.
Յորդանանեան տինար	2118.24 - 2128.24 լ.ն.
Ա.Մ. Էմիրութեան տինար	408.43 - 410.42 լ.ն.
Սէուտական ռիալ	399.90 - 403.99 լ.ն.
Օմանեան ռիալ	3900.00 - 3930.00 լ.ն.
Քաթարեան ռիալ	412.15 - 416.15 լ.ն.
Եգիպտական կիւի	425.72 - 427.72 լ.ն.
Անգլիական սթերլին	2207.99 - 2209.68 լ.ն.
Գերմանական մարք	679.47 - 681.47 լ.ն.
Հոլանտական ֆլորին	603.70 - 605.36 լ.ն.
Ֆրանսական ֆրանք	200.76 - 202.37 լ.ն.
Չեխոսլովակական ֆրանք	872.32 - 874.75 լ.ն.
Պելլիքական ֆրանք	31.63 - 33.22 լ.ն.
Դանիական քրոն	230.22 - 250.12 լ.ն.
Սպանական փէպէթա	8.02 - 9.04 լ.ն.
Թրքական լիր	0.0365 - 0.0370 լ.ն.
Կիպրական փաւունտ	2329.75 - 2331.75 լ.ն.
Իտալական հապար լիր	682.15 - 684.15 լ.ն.
Ճափոնական հապար էէն	13095 - 13097 լ.ն.
Ամերիկեան հապար ֆրանք	2450 - 2452 լ.ն.
Ամերիկեան տոլար	1501.00 - 1514.00 լ.ն.
Քանադական տոլար	1011.50 - 1013.56 լ.ն.
Աւստրալիական տոլար	825.88 - 827.88 լ.ն.
Եուրօ	1331.91 - 1333.93 լ.ն.

ՈՍԿԻ